Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 22 май
ЧОРШАНБА
№ 96 (5.138).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

ҲОЗИРГИ МУРАККАБ ШАРОИТДА ТАДБИРКОРЛИК, ҲАМЖИҲАТЛИК КЕРАК

Гарчи бироз кечиккан бўлса-да, жорий кўклам экиш-тикиш ишларини ўтказиш, ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан тўлақонли кўчатлар олиш учун жуда қулай келди. Шундай бўлди ҳам. Майнинг бошидаёқ экинзорларнинг 80 фоизида соғлом ниҳоллар олинди. Оби-ҳаво шароити ўсимликларнинг ривожи тезлашишига кўмаклашди. Айрим пайкалларда чинбарглар пайдо бўлди. Касалланмаган илдиз тузилмалари тармоқ ёйди.

Бироқ кейинроқ дўл аралаш кучли ёмғир жумҳуриятимизнинг баъзи жойларида, айниқса Қорақалпоғистонда, Хоразм, Наманган, Сирдарё, Фарғона, Жиззах ва Самарқанд вилоятларида барча турдаги қишлоқ хўжалиги экинларига шикаст етказди. 21 майгача ерга тушган ёғингарчилик миқдори ҳамма жойда меъёрдан сезиларли миқдорда (125—300 фоиз) ошди. Бухоро вилоятининг айрим районларида ва Хоразмда бу 478—544 фоизни ташкил этди. Май ойида бундай ёғингарчилик илгари 1972—1976 ва 1978 йилларда бўлганди.

Дўл айрим ҳолларда ғўзанинг, юқори қисмини тўлиқ яксон қилди. Беда, лавлаги, маккажўхори, ғалла ниҳолларига, мевали кўчатларга, токзорларга ҳам шикаст етди. Шубҳасиз бу ҳосилдорликка ва олинадиган маҳсулот миқдорига ҳам катта таъсир этади. Шундай мураккаб вазиятда деҳқонларнинг асосий вазифаси табиий офатга қарши матонат билан курашиш, зарар ўрнини тўлдириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш бўйича белгиланган топшириқларни бажариш учун шошилинч тадбирларни кўришдан иборат.

Рўй берган аҳвол ҳисобга олиниб, жумҳурият Президентининг ташаббуси билан ҳукумат комиссиялари тузилди. Ҳозирги пайтда улар жойларда аҳволни ўрганиб, офат оқибатларини бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгиламоқда.

Биз, комиссияларнинг аъзолари, юқорида айтилган вилоятларда ва Қорақалпоғистонда бўлиб шундай хулосага келдик: табиий кулфат етказган зарарни қоплаш учун қуйидаги кечиктириб бўлмайдиган тадбирларни кўриш керак.

Қайта чигит экишнинг ҳар қандай муддати тугаганлиги учун иложи борича иккинчи марта уруғ қадашдан воз кечиш тавсия этилади. Чунки парваришлаш даври, иссиқлик ва қуёш ҳарорати ҳосилдорликни белгиловчи асосий омиллардир. Агар майдонларда ниҳоллар юз фоиз зарарланган бўлсагина қайта экиш зарур. Бунда тезпишар ғўза навларини (С—4727, Тошкент—6, С—9070) қадаш даркор. Кўпдан-кўп илмий-тадқиқотлар ва илғор хўжаликлар тажрибаси шуни кўрсатадики, ҳосилдорликни кўчат маромидан ташқари экинларни парваришлашнинг агротехник даражаси ҳам белгилайди. Гектарида 45—150 минг туп ниҳол қолдирилган тақдирда 45—50 центнер ва ундан зиёд ҳосил олиш мумкинлиги исботланган. Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигида шундай тажриба ўтказилган. Шунинг учун биз барча пахта пайкалларини синчиклаб назорат қилишни, кўчатларнинг ҳолатини ва етган зарарни аниқлашни тавсия этамиз. Агар ҳар погон метрда ҳатто уч туп қолган бўлса, шунда гектарида салкам 48 минг туп ниҳол олиш мумкин.

Чигитни қайта экиш учун қулай усулни танлаган маъқул. Ҳозир вақтни бой бермаслик мақсадида шундай ҳисоб-китоб билан қайтадан уруғ қадаш керакки, ҳар гектарда кўчатлар тўғри тақсимланган ва тўлиқ бўлсин. Унутмаслик лозимки, фақат гектарларнинг бутлиги ва ғўза парваришини яхши ташкил этиш ҳосилдорликни ҳамда хом ашё сифатини оширади. Қайта экиш учун туксизлантирилган чигитдан кенг фойдаланиш мумкин. Чунки деярли ҳамма жойда тупроқдаги намлик миқдори бундай уруғликдан тўла ва соғлом кўчатлар олишга етарлидир.

Афсуски, айрим майдонларда илдиз чириши рўй бермоқда. Шу билан бирга у ерларда томир тузилмаси маромида ривожланаётган ўсимликлар ҳам бор. Шунинг учун ниҳоллар маромида ўсишига тўсқинлик қилувчи касалликни йўқотиш кечиктириб бўлмайдиган вазифадир. Бунинг учун барча имкониятлардан фойдаланиш зарур. Қатор ораларига сифатли ишлов бериш илдиз қуртини йўқотишга ёрдамлашади, ўсимликни иссиқлик ва кислород билан яхшироқ таъминлайди.

Майдонларда етарли миқдорда кўчатлар етилишига шубҳа туғилган тақдирда дастлабки ниҳоллар билан ёнма-ён қайта экишни ўтказишга тўғри келади. Бунинг афзаллиги амалиётда аллақачон исботланган. Бундай экиш дастлаб 70-йилларда Оққўрғон районида ўтказилганди. Кейинроқ бошқа жойларда ҳам синаб кўрилди. Маълум бўлишича, бу йўл билан мўл ва сифатли ҳосил олишни таъминловчи етарли миқдордаги кўчатларга эга бўлиш мумкин. Ниҳоллар униб чиққач, ҳар икки қатордаги экиннинг ҳолати ва миқдори текширилиб, мўл ҳосил етиштириш мумкин бўлган туплар қолдирилади. Табиийки, қўшқаторли экиш зараркунанда ҳашаротларга қарши курашишга халақит бериши мумкин. Лекин аҳоли зич, қўл кучи кўп бўлган жойларда бундай экиш тўлиқ ўзини оқлайди.

Агар пайкалларда тўла ниҳоллар олишнинг имкони бўлмаса, қайта экишни орқага сурмай ўтказиш, иложи борича тезпишар навларнинг юқори сифатли чигитларини қадаш лозим. Бунда шуни унутмаслик кераки, кучли ёмғир ва бошқа ноқулай омиллар натижасида тупроқ таркибида илдиз ўсадиган қатламдаги тўйимли элементлар — азот, фосфор ва калий ўғитлари ювилиб кетди. Уруғлик кўкариб, жадал униши учун илдиз отиши билан дарҳол экинга озуқа керак. Ўз вақтида маҳаллий ва минерал ўғитларни бериш ҳисобига шохчалаш, гуллаш ва ҳосил тугишини жадаллаштиришга эришиш мумкинлиги илмий жиҳатдан асосланган. Ўғитларни қанча миқдорда ва қандай маромда далага киритиш жойлардаги аҳволга, тупроқ таркибининг ҳолатига қараб, мутахассислар томонидан белгиланиши даркор. Биз қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг эътиборини бу йил маҳаллий ўғитлардан кўпроқ фойдаланиш лозимлигига қаратмоқчимиз. Унутмаслик кераки, парвариш даврида суюқ гўнг оқизиш тупроқнинг унумдор қатлами ҳолатини яхшилайди, унинг намликни сақлашини оширади, микробиологик жараёнларни жадаллаштиради, илдиз тузилмаси ривожини яхшилайди. Булар ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларининг жадал ўсиши ва ҳосил тўплаши учун муҳим омиллардир.

Ҳозир май ойи тугаб бормоқда. Экишнинг ҳар қандай муддатлари ўтган. Пахта ҳосилдорлиги уруғ қадаш вақтига боғлиқ эканлиги илмий жиҳатдан асосланган. Албатта, қулай шароитда барвақт экилган уруғдан сифатли ва мўл ҳосил олинади. 10 майга қадар барча пахтачилик зоналарида уруғ қадаш топшириқни қоплайдиган миқдорда ҳосил етиштиришни таъминлайди. Бу бошқа экинларга ҳам тааллуқлидир. Бундан кейин уруғ экилса ҳосилдорлик пасаяди. Чунки кузда кўсак очилмай қолиши мумкин. Шунинг учун қишлоқ хўжалиги мутахассислари ғўзани, бошқа экинларни парваришлашнинг жадал усулларини қўлланишни тавсия этадилар.

Биз ғўза парвариши даврида тегишли тавсияномалар бериб боришни мўлжаллаяпмиз. Барча куч ва билимни ишга солиш, маҳорат кўрсатиш, ҳар қандай вазиятда ҳам белгиланган топшириқни бажара олиш бугун деҳқонларимиз олдида турган муҳим ва шарафли вазифадир. Бўшашувчанликка ва иккиланишларга мутлақо йўл қўймаслик керак.

Жумҳуриятнинг маъмурий органлари бугунги кунда деҳқонга моддий-техника ёрдами кўрсатиш учун барча зарур тадбирларни кўрмоқдалар. Жойлардаги аҳвол назорат қилинмоқда, муҳтожларга кўмак берилаяпти. Зарурат туғилганда минерал ўғитлар, техника, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи материаллари ажратилаяпти. Республика суғурта идораси етказилган зарарни қоплаш юзасидан тегишли чораларни кўрмоқда. Бу йилги мураккаб шароитда Ўзбекистонимизнинг азамат дала меҳнатчилари бор тажриба ва маҳоратларини ишга солиб, барча экинлардан юқори ҳосил етиштиришларига имонимиз комил.

М. ИСЛОМОВ,
Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги вазири.

А. ИМОМАЛИЕВ,
ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими раиси, ВАСХНИЛ раёсатининг академиги.

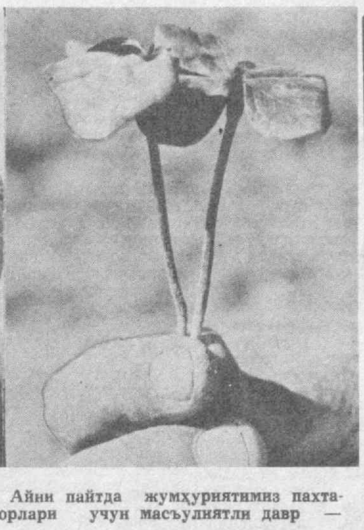

Айни пайтда жумҳуриятимиз пахтакорлари учун масъулиятли давр — комплекс ишлов беришни тезроқ тугаллаш турибди.

Октябрь районидаги «Уч қаҳрамон» давлат хўжалигининг Қўчқор Ўришбоев бошлиқ 4-бригадаси заршунослари 404 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, 30 центнердан ҳосил олишга сўз беришган. Ҳозир далаларда ғўза қатор ораларини иккинчи марта юмшатиш ишлари жадал бормоқда. Республикада хизмат кўрсатган механизатор Турди Ҳасанов ўз чопиқ трактори билан кунига 6—7 гектар ерни қўлдан чиқармоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада саркори Қ. Ўришбоев механизатор Т. Ҳасанов билан. 2. Ниҳолларга ишлов бериш пайти.

У. ҚЎШВОҚОВ олган суратлар.

*

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

АҲОЛИГА ЁРДАМ КЎРСАТИШ ВА ТАБИИЙ ОФАТ ОҚИБАТЛАРИНИ ТУГАТИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Табиий офатдан жабрланган аҳолига, ижарачиларга ва шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгаларига моддий ёрдам кўрсатиш мақсадида:

1. Ўзбекистон ССР Молия вазирлиги ва Ўзбекистон ССР Давлат суғурта бошқаруви етказилган зарар миқдорини қонунда белгиланган тартибда аниқласин ва уни жабрланган аҳолига тўласин, бу ишга жойлардаги молия, суғурта ҳамда бошқа тегишли идораларни жалб этсин. Компенсациялар тўлаш бир ойлик муддат ичида тугатилсин.

2. Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши, халқ депутатлари вилоят, район ва шаҳар Советларининг ижроия комитетлари, қишлоқ, посёлка ва овул Советлари барча мавжуд манбалар ва имкониятлар ҳисобидан жабрланган аҳолига аниқ-равшан моддий ёрдам кўрсатишда бевосита қатнашсинлар.

3. Аҳолига, ижарачиларга ва шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгаларига катта зарар етганини эътиборга олиб, Ўзбекистон ССР давлат суғурта бошқаруви белгилаганидан ташқари, республика ва маҳаллий бюджетлардан ҳар бир оилага 300 сўм миқдорида аниқ бир мақсадга қаратилган пул нафақаси ажратилсин.

4. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси (ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков) табиий офат яксон қилган ва ювиб кетган экинларни тиклаш мақсадида зарур миқдорда ўғит, уруғлик, кўчатлар ва бошқа материалларни аҳолига ҳамда шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгаларига сотиш учун излаб топсин.

5. Ўзбекбирлашув, Ўзбекистон ССР Савдо вазирлиги, Ўзбекистон ССР Давлат-кооператив таъминот комитети ва Ўзбекистон ССР Қурилиш саноати материаллари вазирлиги, Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши ва вилоят ижроия комитетлари аҳолига ҳамда шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгаларига табиий офат натижасида вайрон бўлган уйлар ва бошқа иншоотларни тиклаш учун зарур бинокорлик материалларини биринчи навбатда ажратиш ва сотишни таъминласинлар. Бир ҳафталик муддатда ана шу мақсадларга бозор жамғармаларини кўпайтириш, бунга давлат жамғармаларини қайта тақсимлаш ҳам киради, тўғрисидаги таклиф киритилсин.

Республика қурилиш ташкилотлари уй-жой фонди ва бошқа иншоотларни тиклашда зудлик билан ёрдам берсинлар. Ўзбекистон ССР Иқтисод комитети ва Ўзбекистон ССР Молия вазирлиги ушбу қурилиш ташкилотларининг шу йилги режа-молия кўрсатгичларига тегишли тузатишлар киритсинлар.

6. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги юқумли касалликларнинг олдини олиш юзасидан зарур тиббий ёрдам кўрсатиш ва профилактика ишларини ташкил этиш учун ҳаракатчан гуруҳлар тузиб, уларни республиканинг тегишли минтақаларига юборсин.

7. Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши, вилоят ижроия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ, посёлка ва овул Советлари меҳнатга лаёқатли барча аҳолини табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан бир ҳафталик умумхалқ ҳашарини ўтказиш учун жалб этишга доир кенг тушунтириш ишларини олиб борсинлар.

8. Ҳукумат комиссияси (ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков) Ўзбекистон ССР вазирликлари ва идораларининг, жойлардаги Совет ҳамда хўжалик идораларининг табиий офат оқибатларини тугатиш, ажратилаётган барча моддий ва бошқа ресурсларни ўз вақтида тақсимлаш ва уни жабрланганларга етказиб беришга доир амалий ишларини мувофиқлаштирсин.

9. Ўзбекистон раҳбарияти ва ҳукумати республикамизнинг бутун аҳолисига ва биринчи навбатда жабрланганларга мурожаат этиб, республикада табиий офат зарар етказган кишиларнинг аҳволини енгиллаштириш учун ўз вақтида барча зарур чоралар кўрилишига, ҳеч ким ёлғиз қолмаслигига, ҳар бир кишига эътибор берилиши ва аниқ ёрдам кўрсатилишига сизларни тўла-тўкис ишонтиради.

Ўзбекистоннинг меҳнаткаш халқига хос бўлган юксак интизомни, одамлар жипслиги ва ўзаро ёрдамни, ҳар бир кишига раҳм-шафқат ва меҳр-мурувватни кучайтириш бугунги кунда ҳар қачонгидан кўра кўпроқ талаб этилади.

Ўзбекистон ССР Президенти И. КАРИМОВ.

1991 йил, 21 май.
Тошкент шаҳри.

ТАСС АХБОРОТИ

1991 йил 20 май куни Москва вақти билан соат 17 дан 31 минут ўтганда «Союз ТМ-12» космик кемаси учувчи бошқарадиган «Мир» комплекси билан туташтирилди.

Виктор Афанасьев, Муса Манаров, Анатолий Арцебарский, Сергей Крикалев ва Хелен Шармандан иборат Совет—Британия халқаро экипажи белгиланган ишларни бажаришга киришди.

Фазогирлар етти кун давомида илмий-техникавий ва тиббий-биологик тадқиқот ва тажрибаларнинг қўшма режасини бажарадилар. Парвоз давомида «Мир» станцияси тўққизинчи асосий экспедицияси экипажи ҳам алмаштирилади.

26 май куни Виктор Афанасьев, Муса Манаров ва Хелен Шарман «Союз ТМ-11» кемасида ерга қайтиб тушадилар, Анатолий Арцебарский билан Сергей Крикалев эса орбитада ишни давом эттирадилар.

ИЖАРАЧИ СОҲИБКОРЛАР

Яккабоғ — Шаҳрисабз катта йўлидан ўтиб қолгудек бўлсангиз ҳар икки томонда ястаниб, охири уфққа туташган боғ-роғларга кўзингиз тушади. Яшил тўн кийган олмазору узумзорлар, ўрикзору гилосзорлар дилингизга ажиб бир завқ бағишлайди. Бу ерлар Яккабоғ боғдорчилик давлат хўжалигининг 1-бўлимига қарашли. Жамоа соҳибкорлари айни дамда мевазорлар баракасини ошириш, мўл-кўл ҳосил етиштириш иштиёқида астойдил меҳнат қилаяптилар.

— Бўлимимиз асосан узумчиликка ихтисослашган, — дейди бошқарувчи Бобомурод Пўлатов. — Менинг ёшлигим ана шу токзорлар қўйнида кечди. Ўн беш йилдан буён узумчилик билан шуғулланиб, ўтган йилгидек юқори ҳосил бўлганини эслаёлмайман. Ерга қанчалик кўп меҳр кўрсатилса, у ўз саховатини шу қадар ошираркан...

Бўлим ҳудудидаги токзорлар ўтган йилдан бошлаб соҳибкорларга бўлиб берилди. Ерга эгалик ҳисси кучайгач ижарачилар сарф-харажатни камайтириб, мўл ҳосил етиштириш пайида бўлишди. Натижа эса ёмон эмас. Чинакамига қилинган меҳнат туфайли бўлим соҳибкорлари 128 гектар майдондан эл дастурхонига 1530 тонна ўрнига 2185 тонна узум етказиб беришди. Пул даромади режаси 140 фоиз уддаланди. Ижарачилар йиллик иш ҳақларининг ҳар бир сўмига қўшимча 2 сўм 30 тийиндан устама олдилар.

— Ўтган йили ҳар ишчининг ўртача ойлик иш ҳақи 330—360 сўмга тўғри келди, — дейди Б. Пўлатов.— Моддий манфаатдорликнинг ортиши бўлимимиз соҳибкорларини руҳлантириб юборди. Шу боис, жорий йилнинг эрта кўкламидан бор имкониятларини ишга солиб, токзорларни кенгайтириш, янги узумзорлар барпо этишга киришдилар. Қисқа фурсат ичида 15 гектар майдонга хўраки нав қаламчалари ўтқазилди.

Бўлим меҳнат аҳли амалдаги йилда катта режаларни кўзлаб меҳнат қилаяпти. Ҳар бир юмуш уюшқоқлик билан амалга оширилаётган токзорларни кезганимизда, бунга ишондик. Соҳибкорлар токларга ишлов бериш, сув йўлларини созлаш билан бирга зарарли ҳашаротларга қарши кураш олиб боришаяпти. Тўра Одилов, Хидир Соипов, Жуманазар Мирзаев бошлиқ бригадаларнинг ижарачилари агротехник тадбирларни вақтида амалга оширишаяпти. Хушмурод Соатов, Саида Суюнова, Низом Тўраев, Абдулла Каримов каби тажрибали соҳибкорлар ҳар бир ишда бошқош.

Х. ТЎРАЕВ.

МЕХАНИЗАТОР ИБРАТИ

Денов районидаги «8 Март» жамоа хўжалигининг А. Отамуродов бошлиқ бригадаси пахтакорлари жорий йилда мавжуд 58 гектар майдонда деҳқончилик қилишмоқда. 200 тонналик хирмон яратишга бел боғлаган заршунослар даласида яшил пайкалларга ишлов бериш авжида. Механизатор Т. Мирзаев кунига 3—4 гектар майдондаги ғўза қатор ораларини агротехника қоидалари асосида сифатли юмшатмоқда.

У. БЕКМУРОДОВ.

Тажрибакор минбари

ДЕҲҚОН МАНФААТИ

Деҳқончиликда ташвишсиз кун йўқ. Шундай бўлса-да, кузда кўтарилажак хирмон салмоғи ҳозирдан қўйилаётган тамал тошига боғлиқ. Баҳорги юмушлар барвақт, сифатли бажарилса, кейинги ишлар навбати билан амалга ошираверади. Натижада ҳосил барвақт пишади, терим мавсуми қисқаради. Бултур шундай бўлди. Қарийб ўн бир минг тонна оқ олтин 15 октябргача йиғиштириб олинди. Уруғчилик хўжалигида дастлаб яхши пишган пахта фақат қўлда терилиши назарда тутилса қандай ишлаганимиз яққолроқ аёнлашади.

Шу боисдан деҳқонларимиз чигит экишни барвақт ўтказдилар. Барча майдонда эгат очилиб, суғорилди. Ер тобга келиши билан сеялкалар далага олиб чиқилди. Апрелнинг биринчи ўн кунлигида кучли ёмғир бўлмаганида 3200 гектар майдонга чигитни ўн иш кунида экиб тамомлардик. 5 апрелга қадар уруғ қадалган 400 гектар майдонга қайтадан экишга тўғри келди. Баъзи пайкалларда имконият бўлди дегунча қатқалоққа қарши чора-тадбирлар кўрилди. Экиш ўтган йилгидан икки кун барвақт якунланди. 2600 гектар майдонга ўрта толали Ф—133 қадалди. Тажриба участкаларимизга эса ипак пахтанинг Сурхон—5, Қарши—8, ўрта толали Наманган—77, . Оққўрғон навларини экдик.

Мақсум Тошбоев бошлиқ йириклаштирилган бригада аъзолари 169 гектар майдонда деҳқончилик қилишаяпти. Жамоа уруғни бир ҳафтада экиб бўлди. Ҳозир механизаторлар текис униб чиққан ниҳолларга ишлов бермоқдалар. Бригада аҳли ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштиришни режалаштирган. Соҳибназар Тўронов бошқараётган 8-бўлим деҳқонлари янги ўзлаштирилган 200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан хирмон кўтариш ниятидалар. Бўлим жамоаларида экин парвариши қизитилмоқда. Эшқурбон Қаршиев бошлиқ звено механизатори Менгли Бўриев 17 гектар майдондаги ниҳолларга дастлабки ишлов беришни тамомлади. Зулфия Ҳайдарова, Хадича, Ойнахол ва Гулнора Қаршиевалар ғўза яганаси билан банд.

Хўжалигимиз пахтакорлари уруғлик хом ашё етиштириш, янги навларни синовдан ўтказиш билан шуғулланадилар. Бунинг ўзига яраша қийинчиликлари бор. Бултур тўрт минг тонна уруғлик ҳосил топширилди. У асосан қўлда терилди. Районлаштирилмаган навларни экиб, оқ олтин етиштирганимиз эвазига хўжаликка 1,5 баравар қўшимча ҳақ тўланади. Бир қарашда бу маъқулдек туюлади. Аслида қўшимча маблағдан эртаю кеч далада ишловчи деҳқонга бир тийин ҳам тегмайди. Бу масала бир неча бор мутасадди идоралар олдига қўйилди, лекин натижа йўқ. Оқибатда деҳқонларни у ёки бу синов навини экишга кўндириш мушкуллашмоқда. Сабаби, синалмаган нав ҳосилдорлиги, ғўза парвариши пахтакорга қоронғи. Кузда мўлжалдаги ҳосилни ололмаса, даромаддан барака кетади. Шунинг учун хўжаликка берилаётган қўшимча маблағдан 20—30 фоизини деҳқонларга иш ҳақи сифатида тарқатиш мақсадга мувофиқ. Акс ҳолда янги навларни синаш кўнгилдагидек бўлмайди. Жорий кўкламда Сурхон—5 навини жойлаштиришда шундай қийинчиликка дуч келдик.

Барча соҳаларни режали ривожлантирмасдан туриб бозор иқтисодиёти қийинчиликларини енгиш мумкин эмас. Хўжалигимиз ҳар йили 7,5—8 миллион сўм фойда кўради. Бултур фойдалилик даражаси 55 фоизни ташкил этди. Ишчиларнинг моддий манфаатдорликлари ҳам чакки эмас. Лекин нарх-наво ошганлиги муносабати билан уларга берилаётган ойлик маош, қўшимча ҳақ етарли бўлмаётир.

Хўжалик ўрамида 23 минг аҳоли истиқомат қилади. Шундан тўрт минги бевосита ишлаб чиқаришда қатнашади. 10 мингдан зиёд ёш бола бор. Уларга товон пули тўлаш бундан буён хўжалик зиммасига қолади. Буни уддалаш осон эмас. Масалан, ҳар ойда 4 минг ишчига 60 сўмдан 240 минг сўм (бу йил охиригача икки миллион сўмдан зиёд бўлади), ўн минг болага ўртача эллик сўмдан бир ойда 500 минг сўм (йил охиригача 6 миллион 300 минг сўм), кийим-кечак учун ҳар ойда 200 минг сўмдан тўлаб борилиши керак экан. Унинг 2 миллион сўми ижтимоий суғурта ҳисобидан қопланган тақдирда ҳам қолган қисми хўжалик учун енгил бўлмайди. Пахтанинг харид баҳоси оширилди, аммо ўғит, техника, уруғлик ва бошқа воситаларнинг нархи ҳам қимматлашди. Жорий кўкламда бир килограмм уруғлик чигитни олдинги 20 тийин ўрнига бир сўм 20 тийиндан сотиб олдик. Ҳисоб-китобларга кўра, бу йил нари борса 4—4,5 миллион сўм фойда кўришимиз мумкин. У тақсимланадиган соҳалар эса кўп. Ҳар йили 1,5 миллион сўмга бажариладиган қурилиш ишларини энди 3 миллион сўмга бажартирамиз.

Демоқчиманки, олдимизда турган мураккаб вазифаларни бажариш учун матонат билан меҳнат қилиш керак. Хўжалигимиз деҳқонларида ана шундай ҳамжиҳатлик, тадбиркорлик бор. Улар йилни уюшқоқлик билан бошлаганликлари фикримиз далилидир. Қиш мураккаб келганлигига қарамасдан, чорвадорларимиз дастлабки уч ойда давлатга маҳсулотлар сотиш режаларини ортиғи билан уддаладилар. 30 гектар майдонга экилган сабзавот, 30 гектар майдондаги полиз экинларига меҳр билан парвариш қилинмоқда. 50 гектар ерга дон, 50 гектарига силос учун экилган маккажўхорига ҳам дастлабки ишлов берилди. 430 гектар майдондаги буғдой бошоқлаётир, 868 гектар ердаги беданинг биринчи ўрими тугалланди. Пиллакорларимиз 500 қути ипак қурти парваришламоқдалар. Улар 24,2 тонна хом ашё топширишни мўлжаллашаяпти.

Инсонга ғамхўрлик, эътибор аста-секин қарор топаётганлиги ҳаммамизни қувонтирмоқда. Гап пахта харид нархининг оширилганида эмас. Негаки, ҳозирги янги баҳодан деҳқон манфаатдорлиги ошишига унча кўз тикиб бўлмайди. Бу ўринда сўнгги йилларда жумҳурият Президенти чиқарган инсонпарвар фармонлардан ҳамма миннатдор бўлаётганлигини таъкидлаш жоиз. Бизда икки йилда 500 оилага томорқа учун ер ўлчаб берилди. Хўжаликдаги ғишт заводи, махус қурилиш бригадаси аҳоли хизматида. Шахсий хўжаликларнинг чорва моллари учун беда пичани, сомон, кўк ўт сотиш йўлга қўйилди.

Бугун инсон турмушини яхшилаш биринчи даражали вазифа. Хўжаликда узоқ йиллардан буён қурилиш ишлари жадал олиб борилмоқда. Шундай бўлса-да, жорий йилда уч миллион сўмлик бунёдкорлик юмушларини бажариш режалаштирилган. Ичимлик сув, табиий газ таъминотини кечиктириб бўлмайди.

А. БОБОМУРОДОВ,
Жарқўрғон районидаги «Сурхон» давлат хўжалигининг бош агрономи.

КОММУНИСТЛАР ИБРАТИ

Хўжалик бошқаруви раиси этиб сайланганимга тўққиз йил бўлаяпти. Ана шу давр мобайнида «Одамлар чўлда дур ундирдилар, чўл эса уларни камол топтирди», деган қанотли иборанинг мағзини чаққандек бўлдим. Оғир шароитда кимнинг-ким эканлиги тезда намоён бўлади. Ёдимда. Биринчи йили чўлга сохта обрў ёки мўмай пул топиш орзусида келганлар қийинчиликларга чидамай жуфтакни ростлаб қолдилар. Эътиқодли, ишбилармон, пахтани мартаба деб билганлар жазирама иссиқ, гармсел, шамолу тўзонларга бардош бердилар. Ўзим ҳам ҳамиша ҳал қилувчи бўғинларда бўлиб, колхозчилар кўнглини овлашга ҳаракат қилдим. Бошланғич партия ташкилоти оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларни жонлантирди. Коммунистлар сўз ва шахсий ибратлари билан барчани олға ундадилар.

Ҳамжиҳатлик, келажакка ишонч бор жойда иш олдинга босаверади. Йиллар ўтиши билан хўжалик иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди, оддий кишилар орасидан донгдор механизаторлар, сувчилар, бригада бошлиқлари етишиб чиқди. Ўтган йили 1.100 гектар ерга чигит қадаб, кузда давлатга 3.794 тонна оқ олтин топширдик. Ялпи ҳосилнинг асосий қисми машиналарда саранжомланди.

Кўпинча ютуқлар сири ҳақида сўрашади. Саволга ҳаётий мисол орқали жавоб бермоқчиман. Бир куни тажрибакорлар билан ўзаро суҳбатда 6-бригадада интизом бўшаштириб юборилганлиги таъкидланди. Тушки дам олиш соатида бригада шийпонига бордим. Заршуносларнинг руҳи сўлғин, ҳатто ҳамиша ҳазил-мутойиба қилиб юрадиган Пардабой ака ҳам ўйга толганди. Дўппини ерга қўйиб, очиқчасига фикрлашдик. Мусобақадошлардан ҳол сўраш учун келган тажрибали бригада бошлиғи Худойқул Қувватовнинг сўзлари менга ғоят маъқул бўлди.

— Деҳқон баландпарвоз сўзларни ёқтирмайди, — деди у. — Уч ой ичида бошқарув аъзоларидан тўрт киши ишларимиз билан қизиқди. Аммо бирон киши соғлиғингиз яхшими, даромад қалай бўлаяпти, унумли ишлаш учун қулай шароит яратилганми, демади. Моддий манфаатдорлик бўлмагач иштиёқ, ташаббускорлик ҳақида қандай гап бўлиши мумкин. Инсон омилига эътиборни кучайтириш керак.

Очиғи ўша суҳбатдан кўп нарса олдим. Чинданам баъзида «олам» ташвишлари билан юриб, ёнма-ён ишлаётган ҳамкасбимизнинг кўнглини овлаш, лозим бўлганида амалий ёрдам ва мадад кўрсатишни унутамиз. Режа кетидан қувиб, ижтимоий соҳа муаммоларини ҳал этиш билан етарли шуғулланилмайди. Колхоз бошқаруви, партия, касаба уюшмаси қўмиталари барча соҳани бирдек ривожлантириш, иқтисодиётни юксалтириш, маданий-маиший шароитни яхшилаш юзасидан аниқ тадбирлар белгилашди. Яхши яшаш учун яхши ишлаш керак. Ваъзхонлик билан иш битмайди. Кўп сонли тарғиботчилар тадбирлар моҳиятини чўлқуварларга синчиклаб тушунтирдилар. Карвондан ортда қолаётган бригадалар ишбилармон, ташаббускор коммунистлар ҳисобига мустаҳкамланди. Хўжалик бошқаруви раиси сифатида Барот Номозов, Тоға Яхшиев, Худойқул Қулматов каби бригада бошлиқларидан ғоят миннатдорман. Сабаби энг оғир дамларда азаматлар вақт билан ҳисоблашмай ишлашди, Кўпчиликни умуммақсад сари сафарбар этишди. Бебаҳо бойлик — ер эъзозланди. Техникадан унумли фойдаланилди. Кўп маротаба ҳашар уюштириб, далаларга маҳаллий ўғит, нури ташиб келтирилди. Агротехник тадбирлар сифати қатъий назоратга олинди. Натижада колхоз бўйича ҳар гектар ердан 28 центнер ўрнига 35 центнердан пахта ҳосили олинди. Юқорида номлари қайд этилган бригада бошлиқлари ҳосилдорликни 40 центнердан оширишга муваффақ бўлдилар. Етакчи тармоқдан мўмай даромад олинди. Колхозчилар чўнтаги росмана пул кўрди. Ижтимоий соҳани ривожлантириш имконига эга бўлдик.

Бунёдкорлик ишлари жонланиб кетди. Қисқа вақт ичида 242 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Янги дўкон ишга тушди, клуб таъмирланди. Ҳозирги кунда болалар боғчаси қурилмоқда, йўлларга асфальт ётқизилаяпти. Яқин вақт ичида чойхона, қишлоқ врачлик амбулаторияси бунёд этилади. Аммо лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш, режага киритиш осон бўлмаяпти.

Заршуносларимиз 1991 йилда ўзгача куч, ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишмоқда. Мавжуд майдонларга чигит қулай муддатларда экилиб, бир текис ундириб олинди. Ҳозирги кунда қатор ораларига ишлов бериш, суғориш, озиқлантириш ишлари қизғин олиб борилаяпти. Оммавий-сиёсий ишлар дала шийпонларига кўчирилган. Шавкатли механизаторлар меҳнатини алоҳида таъкидлашни истардим. Кетма-кет ёғингарчиликлар оқибатида далани қатқалоқ босди. Шунда механизаторлар вақт билан ҳисоблашмай ишладилар. Агротехник тадбирлар сифатли амалга оширилгани учун ташвишли ҳол бартараф этилди. Ниҳоллар кун сайин яшнаяпти. Хулоса шуки, бозор иқтисодиёти шароитида сўмни-сўмга уриштириш, иқтисодиётни юксалтиришнинг барча омилларини ишга солиш, тежамкорликни кучайтириш қатъий қоидага айланиши керак. Шундагина деҳқон ўз меҳнатининг роҳатини кўради, бозордан чўчимай яшайди.

Шокир ТЎРАҚУЛОВ,
Косон районидаги Ульянов номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

ВАТАН ХИЗМАТИДА

ТАШВИШ ЧЕКМАНГ ОНАЛАР, ТАШВИШЛАНМАНГ ОТАЛАР...

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ШАРҲ

Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқ тўғрисида қарор қабул қилди. Бу ҳужжатда энг муҳим жиҳат шундаки, у аввало чақирилувчиларни ҳимоя қилишга қаратилган, ёш ўзбекистонликлар ҳарбий хизматни қандай ўтаётганликларини назорат қилиш учун реал имкониятлар яратилмоқда.

Қарор совет идоралари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар раҳбарлари зиммасига «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР Қонуни бажарилишини таъминлаш вазифасини юклайди. Айни пайтда чақириқ Ўзбекистон ССР Президентининг «Республика ёшларини хизматга чақиришни ва уларнинг ҳарбий хизматни ўташини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги фармонига қатъий амал қилган ҳолда ўтказилиши лозим. Бу фармон ёшларнинг айниқса қурилиш қисмларига чақирилишдаги ҳимояланишини оширди. Фармон бажарилиши йўлида республика фуқароларини ҳақиқий муддатли ҳарбий хизматга чақириш ва уларнинг хизматни ўташини яхшилаш тўғрисида СССР Қуролли Кучлари Бош штаби билан Ўзбекистон ССР ҳукумати ўртасида битим имзоланди. Бу битим ёшларнинг ҳарбий округларда хизматни ўташларини назорат қилиш ва бунда уларга нормал шароитлар яратиб берилишига эришиш имконини беради.

Мамлакатнинг айрим минтақаларидаги вазият кескинлашганлиги муносабати билан қарорда республика ҳарбий комиссариатлари зиммасига Ўзбекистондан чақирилган йигитларни Закавказье Ҳарбий Округи қўшинларига, Каспий флотилияси ва Қора денгиз флотининг шу округ ҳудудидаги кучларига, шунингдек Узоқ Шимол районларида жойлашган қўшинларга юбормаслик вазифаси юкланди. Фақат хизматни кўнгилли равишда ана шу жойларда ўташ истагини билдирганлар бундан мустасно.

Қарорда йигитларни республикадан ташқаридаги ҳарбий-қурилиш қисмларига юбормаслик кераклиги айтилган. Туғишган ака-укалари муддатли ҳарбий хизматни ўташ чоғида ҳалок бўлган ёки вафот этган фуқаролар муддатли ҳарбий хизматга чақирилишдан озод қилинади. Чақириқ комиссиялари маҳаллий Советлар ижроия комитетлари билан биргаликда яккаю ягона ўғилни, ҳатто оилада ундан ташқари меҳнатга лаёқатли қизлар бўлган тақдирда ҳам армияга чақиришдан озод қилиш имкониятини якка тартибда кўриб чиқиш ҳуқуқига эга бўладилар. Оиладаги кенжа ўғилга ҳам агар унинг акалари ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаган ёки ўтаётган бўлсалар шундай имтиёзлар берилади. Қонуний никоҳда бўлган чақирилувчилар иложи борича Туркистон Ҳарбий Округининг қисмлари ва тузилмаларига ҳамда мумкин қадар ўз уйига яқинроқ жойга юбориладилар.

Армиядаги хизмат учун йигитларни танлаб олишда чақириқ комиссияларининг роли катта бўлади. Шунинг учун қарорда бундай комиссияларга СССР, Ўзбекистон ССР, маҳаллий Советлар халқ депутатларининг киритилиши кўзда тутилган. Комиссиялар барча зарур нарсалар билан таъминланган бўлиши ва чақириқни юксак уюшқоқлик билан ўтказиши лозим.

Чақирилувчиларни тиббий кўрикдан ўтказишга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ўринда ҳам Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг тегишли фармойиши катта аҳамиятга эга. Шу фармойишга мувофиқ армияда хизмат қилишга яроқсиз, деб топиш нормалари Иттифоқда қабул қилинган умумий нормалардан юқоридир. Армияга касаллар жўнатилган тақдирда шифокорлар шахсий жавобгарликка тортиладилар. Муносиб номзодлар мамлакатдаги ҳарбий билим юртларига жўнатиладилар. Бунда туб миллатга мансуб йигитларни конкурсдан ташқари қабул қилиш нормаларига гап-сўзсиз амал қилинади.

Чақирилувчиларни ҳақиқий ҳарбий хизматга жўнатиш шартлари ҳам кўзда тутилган. Уларни жўнатиш уюшқоқлик билан ўтказилиши лозим. Халқ депутатлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари кирадиган махсус комиссиялар чақирилувчилар гуруҳларини ҳарбий қисмларгача кузатиб борадилар, уларнинг хизматни ўташ шароитлари билан танишадилар. Совет Армияси сафларидан бўшатилганлар ҳам эътиборсиз қолдирилмайди. Қарорда, хусусан, уларни ишга жойлаштириш чоралари кўзда тутилган.

Она ўғлини армияга жўнатади. Лекин йигит у ерда унутилиб, ўз ҳолига ташлаб қўйилмайди. Ҳарбий қисм қўмондонлиги битимга амал қилиб, ота-оналарга чақирилувчининг қисмга етиб келганини хабар қилиши шарт. Маҳаллий Советлар, жамоат ташкилотлари зиммасига ҳарбий қисмларда оталиқ ишларини кучайтириш вазифаси юкланади. Юртдошларимиз хизмат қилаётган ҳарбий бўлинмаларга жамоатчилик вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, профессионал ва ҳаваскор артистлар боришлари мунтазам равишда ташкил қилиб туриладн. Жангчилар даврий нашрларни, китобларни, республика ҳаёти тўғрисидаги кинофильмларни олиб туришади. Уларнинг хизмати тўғрисида қариндошлар оммавий ахборот воситаларидаги мақолалар орқали хабар топиб туришади.

Ўзбекистонда чақириқ бошланди. Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарорида чақириқ юксак савияда ўтказилишига қаратилган конкрет тадбирлар белгиланган. Жангчиларсиз армия бўлмайди. Хизматни ўтаб бўлган йигитлар уйга бақувватлашиб, улғайиб қайтадилар. Армия — бу яхши байналмилал тарбия мактаби ҳамдир. Биз ягона мамлакатда яшаймиз. Тўққизта иттифоқдош республика битимни имзолаганлиги ҳам шундан далолат бермоқда. Зарур бўлиб қолса бу мамлакатни ҳаммамиз биргаликда ҳимоя қилишимиз керак бўлади.

ДЎСТИ БОР ДОҒДА ҚОЛМАЙДИ

ЖИГАРИСТОН ФОЖИАСИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ПРЕЗИДЕНТ НОМИГА КЕЛГАН МАКТУБЛАРНИ ЎҚИБ...

Жигаристон қўрғони аҳли бошига тушган ногаҳоний фожиа Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва бутун мамлакатимиз фуқароларинигина эмас, балки чет эллик дўстларимизни ҳам ташвишга солиб қўйди.

Таъзия изҳор этилган мактубларнинг келиши ҳамон давом этмоқда. Афғонистон жумҳурияти Президенти Нажибулло, Эрон Ислом жумҳуриятидан Абдулкарим Мусавий Ордабели, Вьетнам Социалистик жумҳурияти вазирлар Кенгашининг раиси До Миойларнинг имзоси билан келган хатлар... Ҳамдардлик, эзгулик ҳисларига йўғрилган мактубларни барча ўқимоғи жоиз, деб ўйлаймиз.

Иқтисодий ёрдам юборилганлиги маълум қилинган мактублар ҳам оз эмас. СССР интурист давлат қўмитаси раиси вазифасини бажарувчи И. А. Коновалов имзоси билан келган мактубда Жигаристон фондига 50 минг Америка доллари ўтказилгани хабар қилинади.

Олинаётган мактубларда инсоний меҳр-оқибат ва эзгулик туйғулари ўз ифодасини топган.

Ўзганлик Қаҳрамон она Дилором Содиқова ёзади: «...Ўзбекистон жумҳурияти... Ислом Абдуғаниевич Каримовга! ...Жигаристонда ҳалок бўлганларга чуқур таъзия билдираман. ...Халқингизга тинчлик ва омонлик ёр бўлсин».

Ҳа, ер юзидаги мушфиқ оналарнинг қалблари ҳам, орзу-ниятлари ҳам бир хил бўлади. Онаизорлар бу фоний дунё машаққатларини кўп тортишади. Шунинг учун ҳам улар ер юзида ҳаёт осойишта бўлишини тилайдилар. Р. Тагор айтганидек, инсонни меҳнат эмас, балки кўпроқ фожиа ва руҳий азоблар емиради.

Жигаристонликларнинг қалблари титраб турган шу дамларда барча дўстларнинг мадади сезиляпти. Мана, стол устида улардан келган телеграммалар. Улуғ Ливия Араб Халқ Социалистик жамаҳириясининг Тошкентдаги бош консули Ал Мабрук Ал-Ғамудий Умрон жумҳуриятимиз номига ёзилган таъзияномада шундай дейди: Сизга, марҳумларнинг оилаларига ўзимнинг чуқур ҳамдардлигимни изҳор этиб, оллодан уларга чидам ва бардош сўрайман.

Ўшликлар бошига тушган ўша ташвишли кунлар миллатлар ўртасидаги қадимий дўстликка рахна сола олмади. Бу Президентимиз И. А. Каримовнинг яқинда ана шу вилоятда бўлган вақтида айниқса яққол намоён бўлди. Жигаристондаги фожиа муносабати билан улардан олинаётган мактублар ҳам самимий ва дўстона ҳамдардлик руҳи билан суғорилган.

Мазкур вилоятнинг Новқат ноҳияси «Маданият» жамоа хўжалиги аъзолари чуқур таъзия билдириш билан бирга бир кунлик қўшимча ишлаб топган пулларидан 40 минг сўмини Жигаристон жамғармасига ўтказдилар.

Хатларни ўқишни давом эттирамизу, кўз ўнгимиздан уларни ёзган меҳрибон инсонлар ўта бошлайди: Расул Гамзатов, Аскар Акаев, Қаҳҳор Маҳкамов, Сапармурод Ниёзов, Анатолий Иванович Лукьянов ва бошқалар... Бундай мактублар Самарқанд давлат дорилфунуни доценти Аслиддин Қамарзодадан, Ўзган шаҳридаги Қайрағоч маҳалласи аҳолисидан, Султон посёлкаси жамоа хўжалиги аъзоларидан ҳам келган.

Сиз ҳаммангиз бугун биз билан биргасиз, азиз дўстлар! Жумҳуриятимиз, бевақт шаҳид кетган ватандошларимиз қариндош-уруғлари бошига тушган фожиадан шунчалик қайғурганингиз учун кишилар сизга раҳмат дейишмоқда. Сизларнинг ҳамдардликларингиз қалб жароҳатига малҳам бўлмоқда. Вайроналар ўрнида янги Жигаристоннинг қад кўтаришига кўмаклашмоқда.

Янги Жигаристон эса кун сайин, соат сайин тикланмоқда. Биргина «Ташоблагрострой» қурилиш бирлашмасининг ўзи бу ерда 10 та тўрт ва беш хонали уйлар қуришга киришди. Ўнта механизациялашган кўчма колоннанинг ҳар бири биттадан уй қуриб беради. Пойдеворлар қўйилиб, уйлар қад кўтармоқда. Улар бу ерда унча узоқ бўлмаган хавфхатарсиз ерда қурилаётир. Ҳимматли бинокорлар турар-жойларни давлат комиссияси белгилаган муддатдан анча илгари битказишга аҳд қилишган.

Ҳадемай янги уйлар калити эгаларига топширилади. Уларда янги ҳаёт бошланади. Ана шунда ўзбек одатига кўра, от босмаган жойларни тойлар боссин, деб остонага бахт рамзи — тақалар қоқилади...

Жигаристонга ана шундай хушвақт онлар келиши муқаррар.

П. НИШОНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ЗАРБАНДЛИК ЧЎПОН

Зарбанд тоғи этаклари чорвачиликни ривожлантиришга жуда қулай. Бу ерда ўт-ўлан мўл бўлади. Иштихон районидаги «Зарбанд» давлат хўжалигининг қўйчилик бўлими ана шу ҳудудда жойлашган. Бўлимда 8 та отар бўлиб, 5.500 бош қўйқўзи боқилади. Сурувларни яйратиб, яйлов кезаётган тажрибали ва тадбиркор чўпонлар талайгина. Айниқса, вилоят Кенгашининг депутати, оилавий чўпонлар сулоласининг етакчиси Холбой Норйигитовнинг меҳнати самарали бўлаяпти. Жорий йилдаги қўзилатиш мавсумида 426 бош совлиқнинг ҳар юзидан 107 тадан соғлом қўзи олиб, шундан 300 тасини ўстиришга қолдиришди.

Чўпон таёғини қўлдан қўймай, ҳурмат-эъзоз топаётган яйлов баҳодирлари — Маҳмуд Тангиров, Анорбой Эргашев отарларида ҳам ютуқлар чакки эмас. Жумладан, М. Тангиров бош бўлган отар жамоаси 538 бош совлиқнинг ҳар юзидан 101 тадан, А. Эргашев эса 421 бош қўйнинг ҳар юз бошидан 100 тадан соғлом қўзи олишга эришди. Шунингдек, Тоштемир Маъмиров, Омон Қайтаров бош бўлган чўпонлар ҳам бу борада яхши натижаларни қўлга киритдилар.

— Кейинги йилларда қўйларнинг наслли зотларини йўқотганимиз ҳеч кимга сир эмас. Суръатнинг ва соннинг кетидан қувиб, сифатини унутдик,— дейди бўлим зоотехниги Ҳамро Мўминов.— Хайрият, хатомизни тўғри англаб, яна қадимги наслни тиклашга киришдик. Ҳозир Холмон Қудратов етакчи бўлган отарда 150 бош наслдор қўчқор боқилмоқда. Уларга алоҳида эътибор бераяпмиз. Шу боисдан қўй-қўзиларнинг насли йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда.

Дарвоқе, баҳорги жун қирқими қизғин давом этаяпти. 3 минг 900 бош қўйнинг жунини қирқиш ва сифатли хом ашё олиш режалаштирилган. Бу ишда Сайдирасул Абдураҳмонов, Сафар Ғаниев, Каромат Алқоровлар фидокорлик кўрсатиб, кунига 90—100 бош жониворнинг жунини қирқишаяпти.

Хўжаликда табиий ўтўланларни йиғиб, қишловга ем-хашак жамғаришга киришилди. 1000 тоннадан зиёд пичан тўпланади.

А. ТУРДИЕВ,
Э. ТЎЛАГАНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбирлари.

СУРАТДА: бўлим зоотехниги Ҳамро Мўминов (ўнгда) билан бош чўпон Тоштемир Маъмиров жун сифатини кўздан кечиришмоқда.

Ш. СУЛТОНОВ олган сурат.

Сариосиё деҳқончилик-саноат комбинатида молия-ҳисоб маркази ташкил этилганлиги банклар билан хўжаликларнинг ўзаро ҳисоб-китобларини тартибга солиш имконини берди.

Ўтган йилга қадар пул операциялари деҳқончилик-саноат банкининг бўлими орқали олиб бориларди. Бунда комбинат хўжаликлари ва корхоналарига қарзлар доим, ҳам ўз вақтида берилмас — уларнинг ҳар бири ўз ҳисоб варақасига эга бўлиб, жарима ва фоизлар тўлашга кўп пул сарфлар эди. Иш ҳақи тўлаш икки-уч ой чўзилиб кетар — кассирлар ҳужжатларни расмийлаштиришга, навбат кутиб туришга кўп вақт сарфлашларига тўғри келарди.

МОЛИЯ-ҲИСОБ МАРКАЗИ

Марказ банкда ягона ҳисоб очиб, бу ташвишларни ўз зиммасига олди. Бу қайта ташкил этишнинг якунлари чиқарилди: деҳқончилик-саноат комбинати фақат фоизлар тўлашнинг ўзидан бир миллион 295 минг сўмни тежаб қолди. Илгари район бюджетига тушган, энди эса комбинат ҳисобига ўтаётган даромад ажратмаларидан 645 минг сўм олинди. Аслини олганда, бу пуллар ҳали ҳам районда қолаяпти — унинг бир қисми одамларга мукофот тарзида тарқатилди, бир қисми ижтимоий-иқтисодий ва маиший муаммоларни ҳал этишга, қурилишга сарфланди. Хўжаликлар энди райондан ўз пулларини талашиб-тортишиб олишларига тўғри келмаяпти. Улар ўз даромадларини ўзлари тасарруф этишмоқда. Молия-ҳисоб маркази ташкил этилиши деҳқончилик-саноат комбинатига зарар кўришдан қутилиш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш ҳамда ўзини ўзи пул билан таъминлашга қийналмай ўтишда ёрдам берди.

МАШРИҚДАН МАҒРИБГАЧА

МОСКВА. Мутахассисларнинг тахмин қилишларича, йил охирига бориб Москва аҳолисининг 800 мингдан 1 миллион кишигача бўлган қисми ишсиз қолади. Иқтисодий тангликнинг чуқурлашиши, вужудга келган хўжалик алоқаларининг бузилиши, айрим корхоналарнинг касод бўлиши, хом ашёнинг ниҳоятда етишмаслиги ана шунга олиб келмоқда. Пойтахтда яқинда ташкил этилган ишга жойлаштириш маркази — меҳнат биржаси ишсиз қолганларга ёрдам бериши керак.

* * *

КОММУНАРСК (Луганск вилояти). Маҳаллий металлургия комбинатида иккита эски мартен печи ўрнини икки ваннали пўлат қуйиш агрегати эгаллагани натижасида бу ерда пўлат ишлаб чиқариш кўпайди, ҳавога чиқарилаётган заҳарли газлар уч-тўрт баравар камайди. Бу агрегат амалда бетўхтов ишлайди: битта ваннада пўлат қуйилаётган чоғда иккинчисида шихта босилади. Тўхтовсиз ишлаш агрегатнинг совиб қолишига йўл қўймаслик, ҳар галги металл эритишга сарфланадиган вақтни икки соат қисқартириш имконини бермоқда. Яқин беш йил ичида комбинатдаги барча мартен печларини шу усулда янгилашга қарор қилинган. Соф иқтисодий самара беришидан ташқари, бу шаҳардаги экология вазиятини анча яхшилайди.

* * *

ЛИДА (Гродно вилояти). «Лакокраска» бирлашмаси ишлаб чиқариш чиқиндиларидан самарали фойдаланиш имкониятига эга бўлди. Экология муаммосини ҳал қилишда Белоруссия технология илмгоҳининг олимлари ёрдам беришди. Улар цемент тайёрлашда хом ашёга чиқинди аралаштиришни таклиф қилишди. Клинкерни янчиш юзасидан ўтказилган тажрибалар лок-бўёқ чиқиндилари майда қўшилмалари туфайли электр энергияси 20 фоиз кам сарфланишини кўрсатди. Бунда тажовузкор кимёвий суюқликнинг хом ашёга таъсир ўтказиши ҳисобидан самарага эришилмоқда. Тайёр маҳсулотнинг ҳеч қандай зарарли таъсири йўқ. Чунки ўз вазифасини бажариб бўлган кимёвий фаол моддалар иссиқлик билан ишлов берилганда парчаланиб кетади.

* * *

АРХАНГЕЛЬСК. В. В. Куйбишев номли Архангельск ўрмон-техника илмгоҳининг олимлари ишлаб чиққан мотоблок ҳар бир ишда ёрдамчи бўлиши мумкин. У ерни ҳайдашда, тўрт юз килограмм юк ортилган аравани тортишда, томорқа участкаларидаги, теплица хўжаликларидаги меҳнатни енгиллаштирувчи турли асбоблар ва мосламаларни ишлатишда ёрдам беради. Муаллифлар ўз митти тракторларини «Сиверко» деб номладилар. Унинг конструкцияси оригиналлиги, вазни енгиллиги (атиги 70 килограмм) осон ва қулай бошқарилишини таъминлайди. «Сиверко» ҳозир мавжуд шунга ўхшаш тракторлардан асосан кўплаб ишлаб чиқариладиган механизмлар ва комплектлаш буюмларидан, топиш қийин бўлмаган материаллардан тайёрланганлиги билан фарқ қилади.

* * *

СМОЛЕНСК. «Искра — 1030М» электрон машинаси қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда агрономга яхши ёрдам беради. Бу машинани Смоленскдаги «Искра» ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлай бошлади. Бу ерда Ленинград деҳқончилик физикаси илмгоҳи билан биргаликда қишлоқ хўжалиги ходимларига илмий, методик ва ташкилий ёрдамни таклиф қиладиган юксак самарали «Агроном» дастури яратилди. Смоленскда чиқарилган компьютер чет элда тайёрланган ана шундай машиналардан арзонроқ, пишиқлиги ва хотирасининг имкониятларига кўра эса улардан ҳам устунроқдир.

* * *

ЛЕНИНГРАД. «Ижорский завод» бирлашмаси Хмельницкий, Калинин, Бошқирдистон атом электр станциялари учун тайёрлаган учта атом реактори буюртмачи воз кечган ва омборда сақланаётган маҳсулот тоифасига кириб қолди. Энергетиклар бу реакторлардан воз кечишди. Вазият завод аҳлини янги ечимларни излашга мажбур қилди. Улар бошқа тармоқлардан буюртмачилар топишга ва ишлаб чиқариш соҳасини ўзгартиришга муваффақ бўлдилар. Йиғиш стендларида нефть ва газ кимёси, конмаъдан саноати учун мўлжалланган агрегатлар, бурғилаш техникаси пайдо бўлди. Ҳар қандай буюртма, у хоҳ эҳтиёт қисмлар, хоҳ ғишт заводлари учун жиҳозлар ёки асбоблар бўлсин, сира кечиктирилмасдан цехларга етказиб берилмоқда.

* * *

ҚОЗОН. Бучи қарангки, биз ҳам жаҳондаги энг яхши намуналардан қолишмайдиган маҳсулот чиқара олар эканмиз. СССР Радио саноати вазирлигига қарашли ҳисоблаш системалари Қозон илмий-текшириш илмгоҳининг жамоаси ишлаб чиққан «Карат» ўлчов системаси билан танишганда киши хаёлига айни шундай фикр келади. Ихчам ва ишда ишончли бўлган бу система катта интеграл схемалар бенуқсон ишлаб чиқарилиши кафолатини бериб, уларнинг юксак сифат билан назорат қилинишини таъминлайди. Асбобларнинг дастлабки туркумлари Москва яқинидаги Зеленоград ҳамда Новосибирскдаги Бердск корхоналарига жўнатилди. Бу ерда улардан маиший радиоаппаратлар тайёрлашда фойдаланилади.

* * *

ЧЕРНОВЦИ. Статистика маълумотларига кўра, Буковинада йўл-транспорт ҳодисалари кескин камая бошлади. Барча гавжум трассаларда техник хизмат станциялари яқинида очилган ташхис пунктлари Закарпатье автомобиль йўлларини бехатарроқ қилиш имконини берди. Ҳар қандай ҳайдовчи ҳеч бир дастлабки шартларсиз малакали ёрдамдан фойдаланиши мумкин. Жўн носозликлар шу ернинг ўзида бартараф этилади. Мабодо оғир оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган мураккаб носозлик бор бўлса, ҳайдовчи тезкорлик билан тузатиш постига йўлланма олади. Агар зарур эҳтиёт қисмлар топилмаса, эскилари тикланади. Бунинг учун техник хизмат станцияларида таъмирлаш участкалари очилган.

* * *

БОКУ. Озарбайжон Соғлиқни сақлаш вазирлигининг «Фармакология ва халқ табобати» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари Киевдаги шифокорлар малакасини ошириш илмгоҳининг физиотерапия кафедраси ходимлари билан биргаликда кимё саноати ходимларининг касб касалликлари олдини олувчи ўзига хос малҳам ишлаб чиқдилар. Бу малҳам ёввойи ҳолда ўсадиган ўт ўлан ва республиканинг Шемахи районида тўпланган Альп асалидан тайёрланади. Малҳамдан фойдаланилганидан сўнг назорат таҳлиллари асосий кўрсаткичлар яхшиланганини, шу жумладан гемоглобин кўпайганини кўрсатди. Ишчилар касалликка камроқ чалина бошладилар.

Офат юз берган жойда

Наманган

МАТОНАТ СИНОВИ

Бу йилги кўкламнинг охири одатдагидан серёғин бўляпти. Тупроқ қуриб улгурмай уст-устига ёғин тушмоқда. Наманган вилоятида илгари ҳам тез-тез кучли ёмғир ёғиб, жала қуяр, сел келиб турарди. Лекин бу галгиси ҳар қачонгидан ошиб тушмоқда. 18—19 май кунлари бўлган кучли ёғингарчилик вилоятнинг жуда кўп районларига талафот етказди. Тўхтовсиз ёмғир ва жала барча соҳаларга ўз таъсирини кўрсатди. Айрим жойларда сел келиб, хонадонларни безовта қилди. Дастлабки маълумотларга кўра, жами 13 мингга яқин хонадон азият чекди. Шундан 1,5 минг оиланинг турар жойини қайтадан тиклашга тўғри келмоқда. Бундан ташқари вилоят бўйича 63 минг гектар майдондаги қишлоқ хўжалиги экинзорлари, 5 минг гектардан зиёд боғ ва токзорлар зарар кўрди. Суғориш шохобчалари, йўллар, чорвачилик фермалари ва ҳоказоларга зиён етди.

Рўй берган табиий офатдан Тўрақўрғон, Косонсой, Янгиқўрғон районларининг хўжаликлари ва аҳолиси айниқса кўпроқ жабр чекди. Шунингдек офат Чортоқ, Чуст, Поп, Наманган районларини ҳам четлаб ўтмади.

Ўтган шанба ва якшанба кунлари бўлган кучли ёғингарчилик натижасида биргина Тўрақўрғон районида 1,5 минг гектар пахтазор, 400 гектардан ортиқ бошқа қишлоқ хўжалиги экин майдонлари пайҳон бўлди.

Шунингдек, кучли ёғингарчилик ва сел келиши юзлаб одамларни безовта қилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра жами 5.700 дан кўпроқ оиланинг уйлари шикастланган. Шундан 200 дан ошиқроғида энди яшаб бўлмайди.

Янгиқўрғон районида ҳам табиий офат оқибатини ҳар қадамда сезиш мумкин. Бу ерда 3.665 гектар майдондаги қишлоқ хўжалиги экинларига зарар етгани аниқланди. Жумладан, 2 минг гектар ерга қайтадан чигит қадашга тўғри келаяпти. Бу районда ҳам жабрланган оилалар кўп. Жумладан, 7 мингдан ортиқ хонадон моддий зиён кўрди.

Ҳа, табиий офат наманганлик деҳқонларнинг, барча аҳолининг иродасини такрор-такрор синовдан ўтказмоқда. Ҳозир бу ерда республиканинг махсус ҳукумат комиссияси иш олиб бормоқда. Бошпанасиз қолган оилалар янги уйларга, меҳмонхоналарга, шунингдек хонадонларга жойлаштирилмоқда. Уларга иссиқ кийим-кечак, озиқ-овқат етказиб беriляпти. Қишлоқ хўжалиги экинларини қутқариш, офат оқибатларини тугатиш юзасидан изчил тадбирлар белгиланиб, амалга оширилмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Табиий офатдан кейинги аҳвол. 2. Тўрақўрғон район ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари, район деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси О. Хўжаев зарарланган ғўза ниҳолларини кўздан кечираяпти. 3. Тўпланиб қолган сувни мотор билан оқизилаётган пайт.

А. КОВТУН олган суратлар. (ЎзТАГ).

ТАБАРРУК ИНСОН

Халқ ҳурматини қозониш, унинг суюкли фарзандига айланиш ҳаммага ҳам насиб этмайди. Азиз ака муборак саксон ёшига қадар падари бузруквори қўйган номни оқлаш учун чинакамига меҳнат қилди. Қаерда, қайси лавозимда ишламасин, атрофдагилар ташвиши билан яшади. Эл-юрт фаровонлиги, дастурхон тўкинлиги йўлида тиним билмади. Шу боис бўлса керак, инсоний хислатлар соҳиби номини бугун барча ҳурмат билан тилга олади.

У 1911 йилнинг 18 майида Фарғона водийсининг Жийдалик қишлоғида, батрак оиласида дунёга келди. Ўша кезларда деярли кўпчилик шахсий ер-мулки бўлмагани туфайли шу тариқа кун кечиришга мажбур эди. Батрак фарзанди-батрак, чўпон фарзанди-чўпон бўлиб қолади, деган ақида омма онгида сингиб қолган давр. Тўхтабой аканинг хонадонида гўдак йиғиси эшитилган дамда қилган башорати йиллар ўтиб ҳақиқатга айланди. Фарзанди ҳалол меҳнати туфайли элда азиз бўлди.

Шуниси характерлики, Азиз ака Тўхтабоев туғилган хонадонда таниқли давлат арбоби Йўлдош Охунбобоев таваллуд топган. Бу ҳақда қаҳрамонимиз шундай ҳикоя қилади:

— Кунларнинг бирида Водилнинг шундоққина биқинида жойлашган қишлоғимиздан ўтиб кетаётган от аравадаги аёлни тўлғоқ тутади. Нима қилишини билмай қолган эр яқин атрофдаги Сарбон ота хонадонига кириб кўмак сўрайди. Аёлнинг кўзи шу ерда ёради, ҳовли соҳибининг ёстиқдоши ҳам шу куни фарзанд кўради. Бир кунда, бир уйда икки паҳлавон ўғил дунёга келади. Меҳмон ўз фарзандига Йўлдош, мезбон эса Тўхтабой деб ном қўяди...

Охунбобо ака бир неча кун шу ерда туриб, сўнг қишлоғига қайтади. Бироқ фарзандининг киндик қони тўкилган хонадонни, унинг соҳибларини унутмайди. Шу зайл борди-келди, қадрдончилик мустаҳкамланиб боради. Кейинчалик республика раҳбари бўлиб етишган Йўлдош Охунбобоев ҳам Тўхтабойларнинг яқин кишисига айланиб қолади. Азиз ака унинг суҳбатида бир неча маротаба бўлганини мамнуният билан эслайди.

Тўққиз ёшида ота-онасидан етим қолган Азиз батраклик қилди, бойларнинг молини боқиб, рисқини еди. 1925 йилда қишлоқ фаоллари уни янги мактабга жойлаштиришди. Уч йиллик ўқишдан сўнг ҳамқишлоғи Жуамарт Букумбоевнинг тавсияси билан Ўш шаҳридаги болалар уйида, кейинчалик комсомол йўлланмаси билан Бишкек ўқитувчилар тайёрлаш илмгоҳида билимини оширди. 1931 йили у партия сафига қабул қилинди. Бу А. Тўхтабоев зиммасига катта масъулият юклади. Ёш коммунист комсомол ташкилотлари тузиш, меҳнаткашлар орасида оммавий-ташкилий ишларни жонлантиришда фаоллик кўрсатди. Сиёсий ходим бўлиб шаклланган йигит қишлоқ, шаҳарларни пойи-пиёда кезиб чиқди.

Эл назарига тушиш бахт. Азиз ака йигирма уч ёшидаёқ ана шундай шарафга эга бўлди. Уни Аравон-Бура райони ёшлари ўзларига етакчи этиб сайлашди. Шу даврда у педагогика олийгоҳини ҳам сиртдан ўқиб тугатди. Икки йилча Тошкент табобат олий илмгоҳида ўқитувчилик қилгач, яна партия ишига чақирилди. Ўтган йиллар мобайнида у район, вилоят партия қўмиталарининг биринчи котиби, республика Компартияси Марказий Қўмитасининг масъул ходими вазифасида виждонан ишлади. Шу билан бир қаторда иқтисодий тадқиқотлар олиб борди. Изланишлар самарасиз кетмади. 1981 йили А. Тўхтабоевга Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби фахрий унвони берилди.

Тиниб-тинчимас инсон саксон ёшида ҳам кексаликка бўйин эгишни истамайди. У ҳамон илмий тадқиқотларини давом эттираётир. Азиз Тўхтабоевнинг эл-юрт олдидаги хизматлари муносиб тақдирланган. Тошкент табобат олий илмгоҳининг профессори кўксини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олтин юлдузи, Ленин ордени, «Қизил юлдуз», иккитадан Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат белгиси» орденлари ва ўндан ортиқ медаллар безаб турибди.

Азиз ота бугун қутлуғ саксон ёшга тўлди, олтмиш йилдан бери коммунист. Биз етук партия ходими, таниқли фан арбобига бардамлик, узоқ умр тилаймиз.

У. МАМАРАСУЛОВ,
партия ва меҳнат фахрийси.

Хоразм

САФАРБАРЛИК

15 май куни эрталаб бошланган кучли ёмғир Хоразм вилоятининг кўплаб районлари ва хўжаликларини қийинчилик остида қолдирди. Табиий офат Шовот, Янгиариқ, Янгибозор районлари қаторида Боғот районига ҳам катта зарар келтирди. Кўпгина пахта далаларини сув босди. Рўй берган аҳвол, кўрилган талофат ҳақида район деҳқончилик-саноат ширкат уюшмасининг раиси, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди Ю. ХУДОЙБЕРГАНОВ мухбиримизга шуларни гапириб берди:

— Ўтган чоршанба куни тонготарда бошланган ёмғир 10,5 соат давом этди. Шу муддат ичида ерга 26 миллиметр миқдорида ёғингарчилик тушди. Тўхтовсиз ёмғир, сўнгра сел келиши хўжаликларимизга жиддий шикаст етказди. Ҳисоб-китобларга кўра табиий офатдан 15.748 гектар майдондаги қишлоқ хўжалиги экинлари, жумладан 8.902 гектар пахтазор, 362 гектар дон учун экилган маккажўхори, 168 гектар оқ жўхори, 245 гектар сабзавот, 475 гектар полиз, 33,7 гектар картошка, 1.261 гектар янги бедазор, 800 гектар силос учун маккажўхори, 213 гектар хашаки лавлаги, 25 гектар токзор, шунингдек аҳолининг жами майдони 3.346 гектарга тенг келадиган шахсий томорқаларидаги экинлар сезиларли зарарланди.

Кейинроқ такроран сел келиши оқибатида пайҳон бўлган экинзорлар янада кўпайди. 1.514 гектар пахта, 157 гектар полиз, 92 гектар сабзавот, 109 гектар ҳашаки лавлаги, 520 гектар янги беда, 375 гектар силос учун ва 140 гектар дон учун картошка, 96 гектар оқ жўхори экилган майдонларни бузиб, қайтадан уруғ қадашга тўғри келмоқда.

Шанба куни районимиз ўрамида дўл ёғди. Ана шу ёғингарчиликлар натижасида катта талофат ётгани аниқланмоқда. Экишнинг кечикиши оқибатида йўқотиладиган ҳосил салмоғи ўрнини эса тўлдириш мумкин эмас. Шунингдек, одамларнинг шахсий томорқасидан кўриладиган зиён ҳам кўп.

Район партия, совет, хўжалик ташкилотлари табиий офат юз берган дастлабки дамлардаёқ оёққа турдилар. Бизнинг уюшмамизда барча ишларни мувофиқлаштириб олиб бориш мақсадида махсус штаб тузилди. Бошга тушган кулфат оқибатларини тезда бартараф этиш учун ҳар бир бригадада, жамоа ва давлат хўжаликларида умумий сафарбарлик эълон қилинди. Колхоз ва совхозлардаги 9.872 нафар пудратчилар, шунингдек, райондаги бир қатор корхона ва идораларнинг ишчи-хизматчилари далаларга отландилар. Қишлоқ хўжалиги экинларини сақлаб қолиш, ниҳолларни қатқалоқдан халос этиш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди.

Кучли ёғингарчиликдан кейинги энг катта қийинчилик йирик-йирик пайкаллардаги ғўза кўчатларини фақатгина қўл кучи ёрдамида юмшатиб чиқилаётганидир. Нега-ки, 15 майдан сўнг ҳам вақти-вақти билан ёмғир ёғиб туриши туфайли культиваторларни майдонларга олиб киришнинг иложи топилмади.

Ёмғирдан кейинги сел натижасида кўпгина пайкалларни сув босди. Обиҳаёт кўллаб қолишига йўл қўймаслик, уни тезроқ оқизиб юбориш чоралари кўрилди. Бу ишга сурувчи машиналар, насослар жалб қилинди, баъзи пайкаллардаги сувлар челаклар ёрдамида тозаланди. Имконият бўлди дегунча ниҳолларнинг бўғзини юмшатиш ва яганалаш ишлари бошлаб юборилди. Ана шу юмуш учун 10 минг дона кичик кетмончалар ясалди.

Ҳаво илиб, тупроқ қуриши билан хўжаликларда қатор ораларини юмшатишга киришилди. Бунда 195 та культиватор, 41 та мотига, 26 та зиг-заг боронадан унумли фойдаланилмоқда. Экиш техникаси ҳам пухта созланиб, уруғни қисқа муддатларда қадаш пайида бўлинди. Механизаторлар 2—3 сменада ишлашларига шароит яратилди. Чорвачилик фермаларида навбатчилик йўлга қўйилди. Аҳвол оғир бўлган участкаларга мутахассислар, тажрибали деҳқонлар ёрдам ва маслаҳат бермоқдалар.

Тўрт кунлик ёғингарчилик, ёмғирнинг дўлга айланиб туриши деҳқонларимизнинг, барча аҳолининг бардошини синовдан ўтказди. Ҳеч ким юз берган қийинчиликлар олдида шошиб, довдираб қолгани йўқ. Меҳнат аҳли табиий офат оқибатларини бартараф этиш, далаларда мўлжалдаги ҳосилни етиштириш учун матонат кўрсатмоқдалар.

Жиззах

ШОШИЛИНЧ ЁРДАМ

17—18 май кунлари бўлган жала натижасида айниқса, Бахмал ва Зомин районларининг аҳолиси жабрланди. Бу ерда тоғ ёнбағирларидан кучли сел оқимлари кела бошлади, натижада у 9 та кўприкни бузиб кетди, 170 та уй сув остида қолди, уларнинг 67 таси ҳозирнинг ўзида яшаш учун ярокссиз эканлиги маълум бўлди. 500 бошга яқин қўй ва эчки, 130 бош қорамолни сув оқизиб кетди.

Жала қишлоқ хўжалиги экинларига ҳам жиддий зарар етказди. Чунончи, Зарбдор районида ғўза экилган 10 минг гектар майдон пайҳон бўлди. Сабзавот, полиз ва озуқа экинлари экилган катта майдонларни, боғлар ва узумзорларни дўл уриб кетди.

Жиззахда табиий офат оқибатларини тугатиш вилоят штаби тузилди, жабрланганларга шошилинч ёрдам бериш юзасидан чора-тадбирлар кўрилмоқда.

«Ибн Сино» даволайди

Бундан икки-уч йил олдин фақат мамлакатимиздагина эмас, балки бутун жаҳонда ноёб қобилиятли кишилар — экстрасенсларнинг муолажалари, уларнинг кўплаб касалликларни тузатишдаги беқиёс фойдаси ҳақида жуда кўп хабарлар тарқалди. Ҳатто, кўпчилик беморлар Кашпировский ва Чумакларнинг телевидение орқали даволаш сеансларидан дардига малҳам топишгани шунчаки уйдирма эмас.

Шунга қарамай сўнгги пайтларда экстрасенслар, халқ табобати билан шуғулланувчилар ҳақида бир мунча салбий гаплар айтилаяпти. Лекин халқ табобати туфайли дардига шифо топаётганлар ҳам анчагина. Шундай шароитда жумҳуриятимизда «Ибн Сино» деб номланган илмий-ишлаб чиқариш ва ўқув маркази фаолият кўрсатмоқда.

Жамоатчи мухбиримиз яқинда марказда бўлиб, унинг мақсад ва вазифалари ҳақида бош директор Т. ҲАМДАМОВ билан суҳбатлашди:

— Шарқ табобати, шу жумладан ўт-гиёҳлар билан даволаш усуллари мамлакатимизнинг бир қанча шаҳарларида, хусусан Москвада синовдан ўтди, — деди у суҳбатлашганимизда. — Инсоннинг мижозига қараб ўт-гиёҳлар билан даволаш биз қатнашган бир неча халқаро ва жаҳон анжуманларида чет эл мутахассисларида катта қизиқиш уйғотди. Шуларни назарда тутиб, қарийб 24 хил даволаш усулларини татбиқ ва тарғиб этиш учун Ибн Сино номли илмий-ишлаб чиқариш маркази тузилганига бирмунча вақт бўлди.

— Бу ишлар яхши, албатта. Бироқ «Комсомольская правда», «Известия» рўзномаларида А. Кашпировскийнинг телевидение орқали оммавий сеансларидан зарар кўрганлар ҳақида ҳам ёзилди. Демак, сизлар ўтказадиган оммавий муолажалар ҳам безарар бўлмаса керак?

— Кашпировский сеансларни доимо бир ўзи ўтказиб келган. Биз бўлса, оммавий муолажаларни халқ табобати тажрибасига суяниб 4, 12, 24, 48 нафар экстрасенслар иштирокида ўтказамиз. Биз ишлаб чиққан усулга асосан даволаш муолажаси инсоннинг қон гуруҳлари, кишиларнинг мижозлари, йил фасллари ва ойларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. Унинг самарадорлиги кўплаб тажрибаларда синовдан муваффақиятли ўтди.

Жумладан, Таллин шаҳрида ўтказилган «Ер—учинчи авлод уйи» халқаро анжуманида бу усул намойиш этилди ва тан олинди. Шу дастур асосида Москва шаҳрида «Интербриф» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилган.

— Негадир кўпгина экстрасенс ва табиблар замонавий медицинани тан олишмайди? Сиз-чи?

— Бу нотўғри, албатта. Тиббиётимизнинг ютуқлари кўп. Бироқ шунга қарамай ҳозирги иқтисодий ва ижтимоий танг ҳолатимизда айниқса саломатлигимиз жуда ночор. Маълумки, халқ табобати ва шу жумладан Ибн Сино таълимоти анча вақтдан буён амалда таъқиқланиб келинди. 1905 — 1917 йиллар даврида тўла соғлом бўлмаган ҳолда туғилган чақалоқлар ўлиши жаҳонда 2—2,5 фоиз бўлган. 1976 йилга келиб бу кўрсаткич 7,7 фоизга етгани қайд этилди. Маълумотларга кўра 1986—1990 йилда у 50—52 фоиз кўтарилди. Бу кўрсаткич айниқса, Ўрта Осиё жумҳуриятларида ачинарли аҳволда. Жумладан, 1990 йили Туркманистонда тўла соғлом ҳолда туғилмаган чақалоқлар барча болалар сонининг қарийб 90 фоизини ташкил этди. Бу эса миллат келажагига жуда катта хавф солади ва тезда қатъий чоралар кўрилмаса эртага кеч бўлади.

Бундай хавфли, тез ривожланиб бораётган жараённи тўхтатиш ва саломатликнинг долзарб муаммоларини ҳал этиш учун Ибн Сино таълимотини тиклаш, тадқиқ этиш, халқ табиблари, экстрасенслар фаолиятини замонавий медицина билан боғлаш ҳамда уйғунлаштириш керак. Бундай ёндашиш Япония, Хитой, Корея ва Ҳиндистонда катта ютуқларга эришиш имкониятини бермоқда. Бизда ўтказиладиган 24 хил даволаш усулидан 18 таси Шарқ, қолган 6 таси умумжаҳон табобатига мансубдир. Мазкур усулларни қўллаётганимиз туфайли давоси йўқдек туюлган қатор сурункали касалликлар ҳам тузалмоқда.

Эришилаётган натижалар қувонарли. Хусусан буйрак, ўт пуфакдаги тошларнинг эриши, асаб касалликларининг, куз, қулоқ, талоқ, юрак-қон томир, жигар, нафас олиш, ҳазм қилиш системасидаги касалликларнинг тузалиш даражаси биз кутган натижадан ҳам юқори. Ҳаттоки, бир қанча бепуштлик, фалаж, астма, рак ва бошқа қатор касалликларнинг тузалганлиги ҳақида далилларимиз бор. Жуда кўп сонли таклифларни ҳисобга олиб, яқинда ана шу янги усул биринчи марта кенг жамоага ҳавола этилди. Шу йил апрелнинг охирги ўн кунлигида Тошкентнинг «Юбилейний» марказий спорт саройида Дилдор Яҳёева бошчилигида врач, экстрасенс ва табибларнинг умумий муолажа системаси татбиқ қилинди. Бу усул бўйича кўп сонли шифокор ва экстрасенслар орасидан Латофатхон Рихсиева, Дилбар Жалилова, Муяссар Иброҳимова, Маъмура Рисқиева каби қобилиятли мутахассислар танлаб олинди.

Муолажалар жуда яхши ўтди. Кўпчилик беморлар ўз дардларига шифо топишганини мамнуният билан қайд этишди. Дарддан фориғ бўлганлар ичида жумҳуриятимизнинг деярли ҳамма вилоятларидан келганлар бор.

— Маълумки, жумҳурият аҳолисининг асосий қисми қишлоқларда яшайди. Боз устига уларнинг пойтахтга келиб даволанишларига имкониятлар йўқ. Очнғи йўлкира, меҳмонхоналарда яшаш ва овқатланиш катта маблағ талаб қилади.

— Гапингизни тушундим. Биз бу муаммони эътиборга олганмиз. Жумҳуриятимизнинг барча вилоятларига табибларни юбориб, даволаш сеансларини ўтказишни режалаштирганмиз. Яқинда Дилдор Яҳёева ва Латофатхон Рихсиевалар Сурхондарё вилоятида бўлиб, кўпчиликни даволаб қайтишди. Агар жойлардан таклиф бўлса, зарур шароитлар яратиб берилса, биз исталган вилоят ва ноҳияда даволаш сеансларини ўтказишга тайёрмиз.

— Маълумки, кўплаб беморлар қандай дард билан оғришидан қатъий назар кўпчиликка танилиб қолган табиб ёки экстрасенсларга мурожаат қилишади.

— Бу унчалик тўғри эмас. Гарчи ҳар бир табиб ёки экстрасенснинг даволаш услуби бир-бирига ўхшасада, натижаси фарқ қилади. Масалан, Дилдор Яҳёева буйрак, ўт қопидаги тошларни тушириш билан шуғулланса, Латофатхон Рихсиеванинг даволаш муолажаларида суяги қийшиқ битган, бўғинларига туз йиғилган (остехандроз), кўзи ва қулоғи бевақт хиралашган ҳамда оғирлашган, радикулит, бепуштлик, жинсий заифлик касалига йўлиққанлар самарали шифо топишяпти.

Ёш, иқтидорли шифокор, халқ табиби Дилбар Жалилова эса одамларни ўт, гиёҳлар ва инсон руҳий оламига таъсир этиш йўли билан даволайди. Ундан туғма бўлмаган фалажлик, қандли диабет, астма, марказий нерв системаси касалликлари, болалардаги дудуқлик сингари хасталиклар кўплаб даволанмоқда.

Шу сабабли бизга даволаниш учун келганлар қандай хасталикка чалинганликларини изҳор қилсалар, маслаҳатчи шифокор қайси табибга учраши лозимлигини айтади. Бу билан бемор дарддан тезроқ ва самаралироқ фориғ бўлиши мумкин.

Суҳбатдош:
Каримжон РИХСИЕВ.

ФУТБОЛ

ҲУЖУМ—ЯХШИ ҲИМОЯ

Мамлакат биринчилигининг олий гуруҳида ғолиблик учун баҳслар кундан-кунга қизиб бормоқда. Жамоалар ҳар бир учрашувни муваффақиятли ўтказиб, жамғармасидаги очколарни кўпайтириб олиш, иложи борича юқори кўтарилиш пайида бўлмоқдалар. Куни кеча бўлиб ўтган навбатдаги тур учрашувлари буни яна бир бор кўрсатди.

Аввало шуни таъкидлаш керакки, пахтакорчилар сафарда ўтказилган учрашувларда гарчи яхши ўйин кўрсатсалар-да, ютқазиб қўйишаяпти. Бу сафар бунинг акси бўлди. Улар Владикавказнинг «Спартак» жамоаси билан ўз майдонларида бўлган учрашувнинг биринчи бўлимида яхши ўйнадилар. Аммо кейинги 45 дақиқалик баҳс меҳмонлар устунлигида ўтди. Нега бундай бўлди?

Гапни бир бошдан бошлайлик. Кутилганидек, иккала тамон ҳам учрашувнинг илк дақиқалариданоқ ҳужумга зўр бердилар. Шуни айтиш кифояки, мезбонлар ҳам, меҳмонлар ҳам илк лаҳзалардаёқ ҳисобни очишлари мумкин эди. Лекин футболчилар шошиб қолиб, қулай имкониятларни бой бердилар. Дақиқалар шу тарзда ўта бошлади. Ташаббус аста-секин пахтакорчилар қўлига ўтди. Улар тез ва чаққон ҳужумга ўтиб, меҳмонларнинг ҳимоя чизиғини шошириб қўйдилар. Масалан, Шквирин, Пятницкий ва бошқалар бир неча бор қулай имкониятга эга бўлишди. Аммо бошланган чиройли комбинациялар муваффақиятли якунланмади. Меҳмонлар ҳам ора-сирада ана шундай вазиятлардан фойдалана олишмади.

Пахтакорчиларнинг биринчи бўлим ниҳояланишига олти дақиқа қолгандаги навбатдаги ҳужуми муваффақият келтирди. Шу лаҳзада меҳмонлар жарима майдончасига кўп футболчилар йиғилиб қолган эди. Дарвозага бир неча бор таҳдид солингандан сўнг тўп Нуъмон Ҳасанов оёғига келиб тушди.

Ёш ўйинчимиз уни зарб билан тепиб, тўр бурчагига туширди. «Спартак» дарвозабони Хапов қимир этолмай қолди.

Ўрни келганда шуни таъкидлашимиз зарур: мана бир неча турдан буён пахтакорчилардан бир неча нафари жароҳатланган ҳолда майдонга тушмоқдалар. Киев динамочилари билан бўлган ўйинда юксак қобилият эгаси Хорен Оганесянни майдондан «тез ёрдам»да олиб чиқиб кетишди. Жароҳатлангани учун жамоа марказий ҳимоячиси Геннадий Денисовни алмаштиришга тўғри келди. Шквирин, Пятницкийлар оқсаб ўйнашди. Аммо «Пахтакор» шундай аҳволга тушиб қолдики, кучли футболчиларсиз мураккаб вазиятни яхшилашга уриниш фойда келтирмаслиги мумкин. Бу мазкур ўйинчилар зиммасига юксак масъулият юкламоқда: улар жароҳатланган ҳолда ўйнашга мажбур бўлаяптилар.

«Спартак» билан бўлган учрашувда ҳам шундай қилишга тўғри келди. Меҳмонлар бундан фойдаланиб, иккинчи бўлимда ташаббусни тўла-тўкис қўлга олишди. Ўйин кўп вақт пахтакорчилар томонида бўлди. Спартакчилар хавфли ҳужумлар уюштириб, бир неча бор бурчакдан тўп тепдилар. Аммо дарвозабонимиз Юрий Перескоков билан ҳимоячилар аниқ ва ҳушёрлик билан ўйнаб, уларнинг барча уринишларини барбод қилишди.

Устига-устак ўйин тугашига саноқли лаҳзалар қолганда пахтакорчилар уюштирган қарши ҳужум самара келтирди. Моҳир тўпурар Игорь Шквирин «Спартак» дарвозабони ва ҳимоячилари қуршовида қолганига қарамасдан мўлжални аниқ олиб, жамоа ғалабасини мустаҳкамлади. Ҳисоб 2:0 бўлди. Бу Игорнинг мавсумдаги еттинчи тўпидир. У тўпурарлар баҳсида ғолиблик учун курашни давом эттирмоқда.

Шундай қилиб, пахтакорчилар муҳим ғалабани қўлга киритиб, қимматли икки очкога эга бўлдилар. Бу ҳамюртларимизга охирги ўринни тарк этиб, бир неча поғона юқори кўтарилиб олиш имконини берди.

Олий гуруҳда бўлиб ўтган бошқа учрашувлар натижаси билан танишинг: «Днепр»—«Торпедо» — 0:0, «Спартак» (Москва) — «Локомотив»— 1:1, «Шахтёр» — «Динамо» (Минск) — 2:0, «Динамо» (Москва) — «Арарат» — 1:0, «Динамо» (Киев) — «Металлург» — 1:0, «Помир» — МАСК — 2:2.

Мазкур учрашувлардан сўнг ўйинлар жадвалида қуйидаги ҳолат содир бўлди:

	У	Т	О
МАСК	12	24-12	19
«Шахтёр»	11	12- 7	14
«Спартак» М	9	13- 8	13
«Торпедо»	12	12- 8	13
«Помир»	12	11-10	13
«Арарат»	12	10-11	12
«Динамо» К	11	12-13	12
«Металлист»	12	11-12	12
«Черноморец»	12	14-12	11
«Днепр»	11	6- 6	11
«Динамо» М	12	13-15	10
«Динамо» Мн	12	11-14	10
«Пахтакор»	11	13-15	9
«Локомотив»	12	11-17	9
«Спартак» Вл	11	11-17	8
«Металлург»	12	6-13	8

Пахтакорчилар навбатдаги икки учрашувни сафарда ўтказишади. Улар 2 июнда кучлилар пешқадами МАСК билан, 6 июнда эса «Арарат» жамоаси билан баҳслашадилар. Ҳамюртларимиз шу орада чет эл клублари билан бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказишади. Улар куни кеча шу мақсадда Юнонистонга учиб кетдилар.

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

Ўзбекистон ССР дон маҳсулотлари вазирлиги

ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ

1991—1992 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

Техник-механиклар: «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати жиҳозларини ишлатиш ва таъмир этиш».

Техник-электриклар: «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати электр ускуналарини ишлатиш».

Ҳисобчи (бухгалтер)**лар:** «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг хўжалик фаолиятини ҳисобот таҳлил ва назорат қилиш».

Техник-технологлар: «Донни қайта ишлаш ва сақлаш технологияси», «Нон пишириш ва макарон маҳсулотларини тайёрлаш».

ЎҚИШ МУДДАТИ: ўрта умумтаълим мактабларини битирганлар учун:

Техник-механик: ихтисосликнинг кундузги бўлимида — 2 йилу 10 ой.

Сиртқи бўлимда — 3 йилу 10 ой.

Техник-электрик: Кундузги бўлимида — 2 йилу 7 ой.

Сиртқи бўлимда — 2 йилу 10 ой.

Техник-технологлар: кундузги бўлимда — 2 йилу 6 ой.

Сиртқи бўлимда — 2 йилу 9 ой.

Ҳисобчи (бухгалтер)**лик:** кундузги бўлимда — 1 йилу 10 ой.

Сиртқи бўлимда — 2 йилу 6 ой.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР: «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати асбоб-ускуналарини ишлаш ва таъмир этиш», «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати электр ускуналарини ишлатиш», «Ғалла омбор (элеватор)лари корхоналари ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг хўжалик фаолияти таҳлил этиш ва назорат қилиш» ихтисослари бўйича.

УРТА МАКТАБНИ ТАМОМЛАГАНЛАР:

Математика (оғзаки).

Она тили ва адабиёти (иншо).

Донни қайта ишлаш ва сақлаш технологияси ихтисослари бўйича: «Нон пишириш ва макарон маҳсулотларини тайёрлаш».

Она тили ва адабиёти (иншо).

Кимё (оғзаки).

АРИЗАЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ:

КУНДУЗГИ БУЛИМГА: ўрта мактаб ўқувчиларидан 1 июндан 1 августгача (қўшиб ҳисоблаганда).

СИРТҚИ БУЛИМГА: 10 августгача (қўшиб ҳисоблаганда).

ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА.

Техникумга киришни истаганлар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, тиббий маълумотнома (086/У), 6 та сурат (3×4 см), меҳнат дафтарчасидан нусха (иш муддати борлиги учун).

КУНДУЗГИ БУЛИМГА КИРГАНЛАР ЁТОҚХОНА ВА СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Техникум манзилгоҳи: 700187, Тошкент шаҳри, «1-Қорасув» даҳаси, 1-Б уй. (21, 49, 63, 89-автобусларнинг «1-Қорасув» бекати).

«ИЛДАМ» ЁШЛАР МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

24—25 МАЙ СОАТ 19.00 ДА

ХУШОВОЗ ХОНАНДА

КОМИЛЖОН БАРАТОВ иштирокида

БАҲОР ЯНА ҚАЙТАДИ

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

«ҚИЗИҚЧИ-89» кўригининг ғолиби, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг совриндори,

Обиджон ҳамда Собиджон АСОМОВЛАР

шунингдек, Шомурод ПАРМОНОВ бошчилигидаги

«НАВРЎЗ» дастаси

ҳамда «КАМОЛОТ-89» кўригининг совриндори

Илҳомжон ПАРМОНОВ

Концерт дастурини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Лутфулла САЪДУЛЛАЕВ олиб боради.

Режиссёр — Фарҳод АҲМЕДОВ.

Чипталар Тошкент давлат циркининг кассаларида соат 9.00 дан 19.00 гача сотилмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

29, 30 МАЙ СОАТ 19.00 ДА

«САМАРҚАНД ЮЛДУЗЛАРИ ШУЪЛАСИ»

Сафия САФТАРОВА

ИЖРОСИДА

ЎЗБЕК, ТОЖИК, ЭРОН, АФҒОН, ОЗАРБАЙЖОН ҚЎШИҚЛАРИ

«НОВБАҲОР» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ ҲАМДА АЖОЙИБ РАҚС ВА СЎЗ УСТАЛАРИ СИЗГА ҲУЗУР-ҲАЛОВАТ БАХШ ЭТАДИЛАР.

Кўпчилик бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади;

Чипталар сарой кассаларида соат 10.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Қўшимча маълумотлар олиш учун телефон: 45-92-13.

АҲОЛИНИНГ СССР ЖАМҒАРМА БАНКИ МУАССАСАЛАРИДАГИ ОМОНАТЛАРИ БЎЙИЧА ҚОПЛАШ ПУЛИ ТЎЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ

Аҳолининг СССР Давлат банки ва СССР Жамғармалар банкидаги омонатларда сақланаётган, шунингдек СССР Жамғармалар банкининг сертификатлари ва давлат қимматли қоғозлари турида сақланаётган маблағлари СССР Президентининг 1991 йилнинг 22 мартдаги «Чакана нархларнинг бир йўла оширилиши муносабати билан жамғармалар қадрсизланишидан кўриладиган зарарни аҳолига тўлаш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ қайта баҳоланади.

Бундай тўловлар умумлаштирилган счётлардан ҳамда жамғарма банки томонидан берилган қарзлар ҳисобига очилган фоизсиз ҳисоб счётларидан ташқари барча турдаги мавжуд омонатлар бўйича уларнинг 1991 йил 1 мартгача ҳолатдаги қолдиғини 40 фоизга кўпайтириш йўли билан амалга оширилади.

Омонатчи томонидан бир ҳисобдан бошқа ҳисобга ўз номига ўтказилган омонатлар, шунингдек, 1990 йил 1 ноябрдан бошлаб улар бўйича даромад тўланаётган янгича шартлардаги муҳлатли омонатларга қайта расмийлаштирилган омонатлар, уларнинг қачон расмийлаштирилганлигидан қатъий назар, қайта баҳоланиши лозим.

ЗАРАРНИ ҚОПЛАШ ТЎЛОВЛАРИ:

— 1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача бўлган муддат ичида муддатли ёки бошқа омонатлар бўйича бошқа ҳисобдан қайта расмийлаштириш йўли билан омонатчи томонидан ўз номига, шунингдек қариндошлари: эри, хотини, болалари, невaралари ёхуд меросхўрлари номига очилган омонатлар ёки 1991 йилнинг 1 мартигача муддатли омонатларда сақланиб келган жағармалардан маълум бир миқдорда пул олиш мақсадида бу ҳисобларни ёпиб, шу куннинг ўзида омонатнинг қолган қисмига бошқа янги омонат ҳисоблари очилган бўлса;

— аҳолининг Жамғарма банки муассасаларида сақланаётган 1982 йилда чиқарилган заём облигацияларининг қиймати ҳисобига 1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача бўлган даврда очилган омонатлар бўйича;

— ҳисоб чекларини олиш мақсадида 1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача бўлган даврда ёпилган омонатлар бўйича, агар бу ҳисоб чеклари фойдаланилмасдан 1991 йилнинг 1 июлигача айнан шу чеклар олинган жамғарма банкига топширилса;

— хазина мажбуриятлари ва сертификатларни сотиб олиш учун 1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача ёпилган омонатлар бўйича, агар бу қимматли қоғозлар сотиб олингандан кейин Жамғарма банкига сақлаш учун топширилган бўлса.

ТЎЛАНАДИ

1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача, яъни Фармон чиққан кунгача ёпилган омонатлар бўйича зарарни қоплаш тўловлари тўланмайди.

Бундай тўловларнинг 200 сўмгача бўлган қисми шу пулдан 1991 йилнинг 1 июлидан кейин фойдаланиш шарти билан омонат қолдиғига қўшилади.

Омонатларни қайта баҳолаш натижасида ҳосил бўлган қийматнинг 200 сўмдан ортиқ қисми омонатчиларнинг бу пуллардан уч йил ўтгандан кейингина фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлиш шарти билан махсус ҳисобларга ёзиб қўйилади. Махсус ҳисоблардаги маблағлар бўйича 1991 йил 1 мартидан кейинги давр учун йилига амалдаги мавжуд 7 фоиз миқдорида даромад тўланади.

200 сўмгача миқдордаги қайта баҳолаш қиймати омонатчи 1991 йил 1 июлидан кейин жамғарма банки муассасасига келган пайтда унинг омонат дафтарчасига ёзиб қўйилади. Шу муддатдан бошлаб омонатлари бўйича қайта баҳолаш қиймати 200 сўмдан ошиб кетган омонатчиларга, аввал очилган махсус ҳисоблар бўйича омонат дафтарчалари берилади.

Кўрсатилган махсус ҳисобларнинг эгаларига уч йиллик муҳлат ўтгунга қадар қимматбаҳо буюмлар, енгил автомобиллар, мебель гарнитурлари ва қиймати 5 минг сўмдан ортиқ бўлган маданий-маиший молларни харид қилиш, турар-жойларни шахсий мулк сифатида сотиб олиш, шунингдек, уй-жой-қурилиш кооперативларига дастлабки пай пулини тўлаш ва уйлар ҳамда боғ-ҳовлиларини қуриш учун олинган қарзларни тўлаш каби айрим ҳолларда нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ана шу ҳисоблардан пул ўтказиш имконияти яратиб берилади.

Қийматларни ўтказиш операциялари ҳар бир айрим ҳолда СССР Жамғармалар банки бўлинмаси бошқарувчисининг ижозати билан амалга оширилади. Уч йил ўтгунга қадар уй-жой ва қимматбаҳо моллар учун нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ўтказилган қиймат юзасидан йилига 2 фоиз ҳисобидан даромад тўланади.

Меросхўрлик омонатлари меросхўрларга бу омонатлар қайта баҳолангандан сўнг берилади. 200 сўмдан ортиқ зарарни қоплаш тўловлари қиймати меросхўрлар номига махсус ҳисобга ёзиб қўйилади ва белгиланган тартибда тўланади.

Меҳнаткашларнинг корхоналар ва ташкилотлар томонидан 1991 йилнинг февраль ойида банкка ўтказилган ва 1991 йилнинг 1 мартигача СССР Жамғармалар банкининг мухбирлик ҳисобига келиб тушган, бироқ 1991 йилнинг март ойида омонатлар бўйича ҳисобга ёзиб қўйилган пул даромадлари қийматлари омонатлар бўйича зарарни қоплаш тўловларини ҳисоблаб чиқаришда ҳисобга олинади.

Омонат ҳисобига ёзиб қўйиш учун 1991 йилнинг 1 мартигача ва март ойи давомида жўнатилган омонат жўнатмалари келиб тушганда, бу жўнатма қиймати омонатга қўшиб ёзиб қўйилади, кейин эса зарарни қоплаш тўловлари қиймати ҳисоблаб чиқарилади. Агар жўнатма келиб тушган ҳисоб бўйича аввал зарарни қоплаш тўлови ҳисоблаб чиқарилган бўлса, у ҳолда зарарни қоплаш тўлови фақат жўнатма қиймати бўйичагина ҳисоблаб чиқарилади ва аввал очилган ёки янги махсус ҳисобга ёзиб қўйилади.

Зарарни қоплаш тўловлари махсус ҳисобга ёзиб бўлинган омонат жўнатиладиган ҳолларда иккита жўнатма ҳужжати (улардан бири — омонат қийматига, иккинчиси эса янги махсус ҳисобга ёзиб қўйиш учун алоҳида зарарни қоплаш тўловининг қийматига) ёзиб берилади.

Болалар учун мақсадли омонатлар бўйича зарарни қоплаш тўловлари шахсий ҳисобдаги пулнинг 1991 йил 1 январидаги фоизларнинг умумий қолдиғини ҳисобга олган ҳолда 1991 йилнинг 1 мартидаги омонат қолдиғига қўшиб ҳисобланади.

Чек дафтарчаси берилган ҳисоб бўйича зарарни қоплаш тўлови омонатнинг 1991 йилнинг 1 мартидаги ҳақиқий қолдиғи бўйича, яъни келиб тушган тўланган чекларни ҳисобга олинган ҳолда ҳисоблаб чиқарилади ва тўланади.

1991 йилнинг 1 мартигача омонатнинг таркибидан берилган ҳисоб-чеки ёки аккредитив ундаги қийматни 1991 йилнинг 1 июлигача Жамғармалар банки муассасасига ана шу чек ёки аккредитив берилган омонатга ёзиб қўйиш учун тақдим этиладиган бўлса, бундай омонатлар бўйича зарарни қоплаш тўлови фойдаланилмаган ҳисоб-чеки ёки аккредитив қийматини ҳисобга олган ҳолда 1 мартдаги қолдиқ бўйича ҳисоблаб чиқарилади.

Ҳарбий-қурилиш отрядларидаги ҳисоблар бўйича зарарни қоплаш тўловлари омонатларнинг 1991 йил 1 мартидаги аҳволи бўйича ҳисоблаб чиқарилади ва тўлиғича мавжуд ҳисобга ёзиб қўйилади.

Махсус сўмлардаги ҳисобларга ёзиб қўйилган қийматлар — уларнинг эгасининг хоҳишига кўра 1991 йилнинг 1 июлигача бўлган даврда махсус сўмлардаги ҳисобдан талаб қилиб олингунча омонатларига қайта расмийлаштирилса, бундай қийматлар бўйича зарарни қоплаш тўлови тўланади. Бу ҳолда омонатга ёзиб қўйиладиган махсус сўмлардаги ҳисобда сақланаётган, 1991 йил 1 мартигача аҳволдаги қолдиқ қиймати тақдим этилган чек дафтарчаси бўйича аниқланади ва шу қийматга зарарни қоплаш тўлови қўшиб ҳисобланади. Агар 1991 йилнинг 1 мартидан кейин махсус сўмлардаги ҳисоблар бўйича чиқим операциялари бажарилган бўлса, омонат эгасининг мурожаат қилган кунидаги аҳвол бўйича махсус сўмлардаги ҳисобларда сақланаётган қолдиқ қиймати омонатга ёзиб қўйилади.

1991 йилнинг 1 мартидаги аҳволи бўйича мавжуд омонат 1991 йилнинг 26 мартидан 1 июлигача бўлган даври ёпилганда зарарни қоплаш тўлови белгиланган тартибда қўшиб ҳисобланади ва тўлиқ қийматда 2-с намунадаги омонат дафтарчасини омонатчига бериш билан махсус ҳисобга ёзиб қўйилади.

АҲОЛИНИНГ СССР ЖАМҒАРМА БАНКИНИНГ ДАВЛАТ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРИ ВА СЕРТИФИКАТЛАРИДА САҚЛАНАЁТГАН ЖАМҒАРМАЛАРИ БЎЙИЧА ЗАРАРНИ ҚОПЛАШ ТЎЛОВИ ТЎҒРИСИДА

Фуқароларда 1991 йилнинг 1 мартига қадар сотиб олинган Давлат хазина мажбуриятлари ва сертификатлари бўйича ҳақиқий қийматининг 40 фоизи миқдорида зарарни қоплаш тўловларини бериш улар қанча муддатга сотилган бўлса, шу муддат ўтиб бўлгандан кейин ёки 1994 йилнинг 1 мартидан кейин амалга оширилади. 1991 йилнинг 1 мартигача сотиб олинган сертификатлар ва хазина мажбуриятларини уларда сақланаётган пулларни олиш мақсадида 1994 йилнинг 1 мартигача топширилган ҳолларда, тўловлар қимматли қоғоз эгаларининг аризалари жамғарма банки бошқарувчиси кўриб чиққандан сўнг амалга оширилади. Бунда қимматли қоғознинг қиймати шу заҳоти берилади. Зарарни қоплаш тўлови қиймати эса махсус ҳисобга ёзиб қўйилади ва омонат дафтарчаси берилади.

1982 йилги Давлат ички ютуқли заёми облигацияларини сотиш ва сотиб олиш улар ҳақиқий қийматининг 40 фоизга оширилганлиги ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади.

Давлат мақсадли фоизсиз заёми облигацияларининг эгаларига компенсация бу заёмлар ҳақиқий қийматининг 40 фоизи ҳажмида 1993 йилда уларнинг эгаси буюм олишдан воз кечган тақдирда тўланади. Облигациялар кўрсатилган муддатдан олдин ҳақиқий қийматини олиш учун топширилган тақдирда зарарни қоплаш тўлови тўланмайди.

Автомобиль олиш учун сотиб олинган мақсадли фоизсиз заём облигациялар бўйича, 1993 йилда автомобиль олинаётган вақтда облигация эгасига унинг ҳақиқий қийматининг 40 фоизи ҳажмида зарарни қоплаш тўлови тўланади.

УЗБЕКИСТОН ЖАМҒАРМА БАНКИ.

ОМАДИНГИЗ КЕЛСИН

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ

75-ТИРАЖНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

ТИРАЖ 1991 ЙИЛ 15 МАЙДА ХАРЬКОВ ШАҲРИДА ЎЙНАЛДИ

Заёмнинг эллик уч разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200960	054*)	5000	234662	096*)	5000	262926	050*)	10000
201488	1—100	300	235953	099*)	2500	263134	1—100	300
201887	1—100	300	236255	020*)	5000	263263	044*)	1000
202151	1—100	300	236527	081*)	2500	263355	035*)	2500
202472	019*)	10000	236695	066*)	10000	265035	097*)	2500
202475	094*)	10000	236819	1—100	300	265549	1—100	500
202510	027*)	2500	236967	096*)	1000	265962	025*)	1000
202894	043*)	1000	237855	071*)	2500	266027	036*)	2500
203249	1—100	300	238012	1—100	300	266379	045*)	2500
203368	1—100	300	238406	082*)	5000	266767	1—100	300
204754	1—100	500	239076	1—100	300	266818	068*)	2500
204820	068*)	1000	239253	013*)	10000	266888	086*)	2500
204855	034*)	5000	239398	1—100	300	267426	1—100	300
206918	1—100	300	239712	030*)	2500	267540	1—100	300
207140	100*)	2500	240189	006*)	5000	269037	1—100	300
207900	1—100	300	240484	1—100	300	269246	1—100	300
208495	026*)	5000	240788	075*)	5000	270781	071*)	2500
208507	057*)	10000	241372	1—100	300	271027	1—100	300
208762	045*)	1000	241728	034*)	5000	271557	1—100	300
209308	1—100	300	242348	1—100	300	271721	1—100	300
209387	1—100	500	242427	025*)	1000	271926	1—100	500
209647	062*)	2500	242526	1—100	300	272204	024*)	5000
209972	1—100	300	242560	063*)	5000	273589	050*)	5000
210122	049*)	10000	242584	070*)	2500	274472	1—100	300
211235	1—100	500	242609	067*)	5000	274590	062*)	5000
211508	1—100	300	242759	080*)	5000	274697	017*)	2500
211601	095*)	2500	243106	1—100	300	274760	086*)	1000
211961	087*)	5000	243407	1—100	300	274956	1—100	300
212303	1—100	300	244176	010*)	10000	275031	018*)	5000
213308	005*)	5000	244560	1—100	300	278944	015*)	2500
214009	045*)	5000	244783	034*)	2500	279640	073*)	10000
2140[illegible]5	064*)	2500	245813	014*)	2500	279858	078*)	10000
214312	1—100	500	246196	1—100	500	281801	1—100	300
214897	030*)	1000	246211	1—100	500	282284	1—100	300
216070	026*)	5000	246934	1—100	500	282808	1—100	500
216859	097*)	2500	247830	1—100	300	283032	072*)	25000
217332	1—100	500	248113	1—100	300	283631	070*)	5000
217604	1—100	300	248821	1—100	300	285627	062*)	25000
217617	1—100	300	248974	001*)	2500	286482	039*)	5000
218791	1—100	300	249910	057*)	2500	286734	045*)	2500
218834	1—100	300	250068	082*)	1000	287333	009*)	1000
219317	1—100	300	251050	042*)	2500	287790	089*)	2500
219720	1—100	300	251816	1—100	300	287842	100*)	2500
220271	1—100	300	252449	012*)	5000	287997	022*)	5000
220884	1—100	300	253141	070*)	5000	288685	041*)	2500
220949	044*)	1000	253524	015*)	1000	289446	016*)	25000
221098	1—100	300	255153	1—100	500	289672	1—100	300
221453	024*)	25000	256362	081*)	2500	291692	1—100	300
223305	074*)	2500	256373	014*)	2500	291863	076*)	5000
223511	032*)	1000	256531	083*)	2500	292072	076*)	2500
224683	085*)	2500	257270	1—100	300	292076	093*)	2500
225052	1—100	500	257786	045*)	2500	292149	070*)	1000
225199	1—100	300	257822	1—100	300	292184	1—100	300
226260	051*)	5000	258780	013*)	2500	293017	062*)	2500
228310	010*)	1000	258985	1—100	500	293560	1—100	500
228963	052*)	1000	259213	1—100	300	294224	034*)	25000
229954	048*)	5000	259300	1—100	500	295008	038*)	2500
231059	051*)	2500	259788	097*)	5000	295512	1—100	500
231231	035*)	2500	260030	1—100	300	296331	1—100	300
232344	1—100	500	260883	088*)	1000	297530	093*)	2500
232817	1—100	300	260945	028*)	2500	297986	1—100	300
232952	1—100	300	261262	1—100	300	298030	085*)	2500
233075	070*)	5000	261350	1—100	500	299102	041*)	2500
233301	1—100	300	262081	048*)	2500	299155	011*)	1000
233736	1—100	300	262224	1—100	300	299265	1—100	300
233795	1—100	300	262715	079*)	1000	299813	058*)	2500
234067	026*)	5000				299889	026*)	5000

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 300 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда 50 сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

100 сўмлик облигацияларга бир хил миқдорда — 300, 500 сўм ютуқ чиққан тақдирда ютуқ чиққан сериядаги облигацияларнинг барча номерларига айнан 600, 1000 сўм ютуқ тўланади. 100 сўмлик облигация номерларидан бирига 1000, 2500, 5000, 10000, 25000 сўм миқдорида ютуқ чиққанда унинг иккинчи номерига 300 сўм чиқади ва облигация бўйича 1300, 2800, 5300, 10300, 25300 сўм тўланади. 25 сўм қийматидаги облигацияларга 50 сўмлик облигацияга чиққан ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ пулига ютуқ чиққан облигациянинг бевосита қиймати ҳам киради.

Мазкур жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, СССР Жамғармалар банкининг муассасалари ана шу ҳужжат асосида газетанинг навбатдаги сони чиққан кундан бошлаб ютуқларни белгиланган тартибда тўлай бошлайди.

Ютуқлар тиражини ўтказиш комиссияси раиси — халқ депутатлари Харьков шаҳар Совети ижроия комитети раиси ўринбосари **И. С. БЕЙ.**

Тираж комиссиясининг масъул котиби В. А. ПРИТКОВА.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

5—9 ИЮНЬ КУНЛАРИ

«САВОБ» хайрия фирмасининг

«ХИСЛАТ» соғломлаштириш маркази

Ўзбекистоннинг етакчи руҳий муолажакори, экстрасенс

Абдурафиқ ҒОФУРОВнинг

ЭРОН ва ТУРКИЯ мамлакатлари бўйлаб сафари олдидан

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Биринчи сеанслардан сўнг (март ойида бўлиб ўтган), марказга йўлланган кўп сонли мактуб ва қўнғироқларда кишилар ўзларининг барча хасталиклардан фориғ бўлганларини баён этиб, муолажа сеансларини яна такрорлашни сўраганлар.

Эслатиб ўтамиз, А. ҒОФУРОВ барча касалликларни: муттасил бош оғриқлари, уйқусизлик, хафақон, бронхит, астма, қандли диабет, остеохондроз, полиатрит, артрит, юрак хасталиклари, ўпка, буйрак, жигар, ўт пуфаги, ошқозон-ичак, тери касалликларини даволайди. Умуртқа поғонаси, қўл ва оёқ суяклари жароҳатлангандаги оғриқларни йўқотади. Семизлик ва ориқлик, жинсий заифлик ва бефарзандлик каби дардлардан халос бўлишга ёрдам беради.

А. Ғофуров сеансларда қатнашиш имкониятига эга бўлмаган беморларнинг фотосуратлари орқали ҳам ўз таъсирини ўтказишдек ноёб қобилиятга эга.

Соғломлаштириш жараёнида муолажакор хоҳловчиларни руҳан ўзга сайёраларга юборади.

СЕАНСЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 12, 15 ва 17.00 ДА БОШЛАНАДИ.

Чипталар спорт саройи кассаларида ва ваколатли тарқатувчилар томонидан сотилмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53, 77-56-10.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»

(«Сельская правда»)

Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

Выходит на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими— 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 33-54-33. 32-56-36, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Безатиш бўлими—32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

БУЮРТМА № 5386. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди— 21.30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12